

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy óra 3 P. negyedévre 9 P.
Egyes szám ára hétévként 10 fill., vasárnap 20 fill.
Külföldi elvétel Kossuth-utca 3. szám, 1. emelet

Felelős szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség József kir. herceg-utca 16. szám
Telefonszámok: Kladbivatal -41.
Szerkesztőség: 3-48 — (éjjel 8-37.) Nyomda 3-47

Fizetéscsökkentés

A gazdasági válság, ugyálszik, immár elkerülhetetlenné teszi azt a — remélhetőleg, — átmeneti intézkedést, amely az államháztartás egyensúlyának helyreállítása céljából a közalkalmazottak fizetését redukálni fogja. Ez a fizetéscsökkentés kétségenkívül igen keservesen érinti a tisztviselői osztályt, amely már annyi súlyos anyagi áldozatot hozott a háboru kitörése óta és amely most, az utolsó években kezdte csak úgyahogy rendbeszedni a financiai dolgait, az ipar és kereskedelem kézzel fogható és örvendetes hasznára is.

Ha azonban a nehéz idők újabb áldozatot kívánnak, a közalkalmazottak gondterheltebb bár és egy újabb kereszttel meggörnyedt vállalkon, meg fogják hozni azt is. Amde, hogy ez az áldozattétel igazságos és indokolható legyen, egy országgrész közvéleményének tolmácsaként hangoztatnunk kell azokat a szempontokat, amelyeket a fizetések redukciójánál követni kell.

A takarékoságnak az első intézkedése nem lehet más, mint mindenekelőtt a többszörös jövedelmek megszüntetése. Végre érvényesülnie kell annak az elvnek, hogy egy állampolgár közpénztárból csak egy címen vehessen fel illetményeket. Hogy melyik címen, választhatnak a jövedelemhalmozó urak. Ugyancsak elsőrendű követelmény a mammutjövödelmek megnyirbálása, azoké a jövedelmeké, amelyek annyi szociális elégedetlenség forrásai provokáló számadataikkal. Lehetetlen fenntartani azt az állapotot, hogy egyes közfunkcionáriusok magasabb jövedelmet élvezzenek az ország miniszterelnökénél, sőt az Államfőnél. Epp így megszüntetendők a Folkusházy-féle száz-ezerpengős illetmények, ha nem másképp, törvényhozási úton.

De nem felel meg a méltányosság követelményeinek az u. n. lineáris fizetésredukció sem. Ezer, vagy több ezer pengős jövedelmekből sokkal könnyebb kihátsítani jelentősebb részt, mint a tisztviselő, a díjnok 90—100 pengős létminimumából leutni tíz százalékot. De ez főlösképpen is, mert hiszen a nagyjövödelmek progresszív csökkentése egy-egy esetben tíz-husz, sőt sokkal több kisexisztenciát óvna meg a nélkülözhetetlen pár pengők elvonásától.

Am mindenekelőtt az országgyűlésnek kell jó példával előljárnia. A képviselői illetmények meg kell haladják a bekebeli nivót.

Helyesnek és méltányosnak tartjuk, hogy a parlamenti élet színvonalához és a törvényhozói függetlenséghez szükséges napidíjak fenntartassanak, hiszen enélkül csak a vagyonos osztály kiváltságos tagjai vehetnének részt a törvényhozás munkájában. Vagy pedig a szegényebb képviselők szabad zsákmányai lennének a mai világban oly sok oldalról felbukkanó kísértéseknek. De ennek az elvnek szemelött-tartásával még mindig igen szép megtakarításokat lehetne elérni a parlamentnél, különösen a képviselőházi és felsőházi tisztségek tisztel-

letdíjainak teljes megszüntetésével, vagy hatalmas redukciójával.

Az egyik fővárosi lap megírta a napokban, hogy a felsőház elnökének ebbeli funkciójából kifolyólag, valamint hivatali állásánál fogva összes állami jövedelme meghaladja az évi 60,000 pengőt. Ennek a kettős jövedelemnek felvétele természetesen a legteljesebb törvényes alapon történt és kifogás ellene mindaddig nem emelhető, — mint a többi tulmagas, államkasszából eredő jövedelem ellen sem, — míg az országnak ez „telik”. Ma azonban már nincs mód ezeknek a horribilis il-

letményeknek fenntartására és remélhetőleg maga a törvényhozás fogja nyújtani azt a példát, amelynek láttán az állam polgárai benső erkölcsi megnyugvással vállalkoznak majd a terheket, amit a haza megkívánhat válságos napjaiban minden becsületesen érző és gondolkozó fiától.

Ehhez az elhatározáshoz pedig nem kell semmi más, mint a liberális oldalról annyit ócsárolt rendi Magyarország utmutatásának követése: *a közérdek munkálása lényegében nobile officium legyen, nem pedig eszköz a megvagyonosodásra.*

Magyarország gazdasági egyezményt köt Franciaországgal

Budapest, augusztus 18.

Szombaton a külügyminisztériumban kereskedelempolitikai megbeszélések kezdődtek Magyarország és Franciaország között abból a célból, hogy a két állam között gazdasági egyezmény jön létre. Újabb gazdasági egyez-

mény megkötésében a francia kormányt az a szándék vezeti, hogy a maga részéről hozzájáruljon a magyar mezőgazdasági termékek felvételéhez. A francia delegáció elnöke De Vienne budapesti kijövete, aki mellé Brillat kereskedelmi attasét osztották be.

A magyar delegáció vezetője Nickl Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter. Az egyezmény általános keretét már megbeszélték. A tárgyalások technikai részét továbbra a budapesti francia kereskedelmi attasé intézi.

Hatalmas takarékosági programot dolgozott ki a kormány a költségvetés egyensúlyának biztosítására

Kétszázötven millió pengő újabb bevételt jelentenek a kormány tervei Az ötös takarékosági bizottság rövidesen megkezdli munkáját

Budapest, augusztus 18.

A bankmegkötöttség után tegnap az ország hitelszervezete megtette első szabad lépését és ennek a napnak mérlege örvendetesen bizonyítja, hogy a közönség körében az eddigi idegesség és nyugtalanság helyett a józan ítélőképesség és a bizakodás lett urrá. Ez a körülmény rendkívül nagy megkönnyebbülést jelentett és ezzel a gazdasági életben megindult a normális vérkeringés.

A 33-as országos bizottság nehézség és felelősségteljes munkát végzett már eddig is és ami a legfontosabb, a szükséghez alkalmazkodva, gyorsan és lennakedás nélkül látta el feladatát.

Költségmentesen működik a Garancia Bank

A bizottság már be is fejezte munkásságának első részletét. Letárgyalta a korlátozások felszabadítására vonatkozó rendelkezéseket, megteremtette az aranypengőt és a kiadot rendeletek alapján

már megalakult a Magyar Szavatossági Bank is. Az új bank természetesen csupán átmeneti, ideiglenes jellegű és annak ügyvitelét minden üzleti költség kirekesztésével látja el. Az összes vezetői és igazgatósági állások tiszteletbeliek s a funkcionáriusok semmiféle külön díjazásban nem részesülnek.

Az új intézetet 50 millió pengő üzletrésztőkével alapították meg. A pénzügyintézeteknek az új hitelintézet nem csupán ezzel a jelentékeny saját tőkeerejével, hanem a Magyar Nemzeti Bank részéről neki engedélyezendő megfelelő hitellel is rendelkezésre állhat.

Az ötös albizottság feladatai

A 33-as országos bizottság legutóbbi ülésén elfogadták a miniszterelnöknek azt az indítványát, hogy az állami kiadások összes átvizsgálására a 33-as bizottság egy öt tagu albizottságot küldjön ki.

Ez az albizottság a pénzügyminiszter és az egyes szakminiszterek, valamint a takarékosági bizottság elnöke és főtitkára, ugyancsak a racionalizálási kormánybiztos bevonásával fog működni és megállapításait a 33-as országos bizottságnak folyamatosan bejelenti. Ez az intézkedés azonban semmiben sem érinti természetesen a 33-as bizottság szakadaltalan további működését.

A kiküldött ötös albizottság olyan nagyjelentőségű munkát fog végezni, amelyre a közel-múltban még egyetlen bizottság munkájával sem volt példa.

A albizottság ugyanis a költségvetés tételait átvizsgálja és minden egyes tételre vonatkozóan megteszi megjegyzéseit, hogy véleménye szerint az előirányzott összeg megfelel-e a mai gazdasági és pénzügyi helyzetnek.

16 oldalas lap ára 10 fillér

Kétszázötven millióval javítják a költségvetést

Az egyes hivatalok és felesleges intézmények megszüntetésétől a 33-as bizottság tagjai koinoly megtakarításokat várnak.

Vannak azonban olyan konkrét javaslatok, amelyek a költségvetés kiadási tételeinek lényeges redukcióját jelentik. Ezeket a javaslatokat a kormány a legnagyobb mértékben figyelembe szándékozik venni.

Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap a bizottságban kijelentette, hogy a legradikálisabb eszközöktől sem riad vissza a takarékosági program végrehajtása tekintetében.

Az ötös albizottságot a 33-as bizottság szombatra vagy a jövő hét elejére összehívandó ülésén fogja megválasztani. Az albizottság ekkor rögtön megkezdí munkáját s amint egy-egy tarcával végzett, jelentését azonnal a bizottság plénuma elé fogja terjeszteni. Amint a 33-as bizottság az egyes tarcáknál végrehajtható redukciók dolgában döntött, az anyag a minisztertanács elé kerül és a szükséges rendelkezések nyomban megtörténnek.

Ami a bevételi források mértékét illeti, erre vonatkozóan sürgős kormányrendeletek látnak napvilágot még ebben a hónapban. Az egyes adónemek revideálásából a kormány körülbelül 110 millió pengő bevételi többletre számít, más oldalon pedig ugyancsak mintegy 100 millió az az összeg, amivel a büdsé kiadási tételeit csökkentik, úgyhogy így módon 210 millióval javítanak meg az állami költségvetést. Ezzel az egyensúly helyreállítása ismét biztosítva volna.

A bevételek emelése

A bevételi források emelésére vonatkozó rendelkezéseket a kormány annyira szükségesnek tartja, hogy máris megtörténtek az intézkedések a 33-as bizottságban letárgyalt anyag végleges formába öntésére. Ezek az adórendezési intézkedésekre, továbbá a tisztviselői illetmények redukciójára, illetve a kereseti adó nagyobbrányú felemelésére vonatkozó kormányrendeletek valószínűleg már

Weekendezők

részére olcsó pénzen nagyszerű batyut tudunk összeállítani. Ne induljon tehát el addig, amíg csemegeüzletünkben vaját, túrót, körözöttet, szalámit, sonkát, húskonzerveket, leveseket, gyümölcsöt, kenyereket stb. be nem vásárol.

Kontrek Géza

k. r. t.

augusztus utolsó hetében meg fognak jelenni.

A minisztertanács

Budapest, augusztus 18.

A mai minisztertanács, amely a miniszterelnök elnöklésével délután 5 órakor ült össze, folyóügyeken kívül foglalkozott mindazokkal a kérdésekkel, amelyek az államháztartás egyensúlyának biztosításával kapcsolatosak és a 33-as bizottságban tárgyaltnak. A minisztertanács este 9 órakor ért véget.

A debreceni iparosok és a bankforgalom felszabadítása

A szükségrendeletekkel életbe léptetett pénzügyi korlátozások rendkívül súlyosan érintették Debrecen iparosságát is, különösen azokat a mestereket, akik valami megkezdett munkát folytattak épp akkor, mikor a korlátozások életbe léptek. Az enyhítések még is javítottak a helyzeten és mint értesülünk az Ipartestület eddig öt-száz igazolást adott ki iparosoknak, akik így megkapták betétjei-

ket. A munkát így sok helyen lehetett folytatni. Nagyobb bajok csak ott voltak, ahol az építetett háztulajdonos valami ok miatt nem tudta megkapni betéteit. Ennek ugyan legtöbbször tájékoztat-lanság volt az oka, de így is meg-esett, hogy szombaton a munká-sok több helyen nem kaptak li-zetést.

A helyzet most már lényegesen javult és az iparosok reményked-nek, hogy a következő szombaton már egy munkabérfizetési, mint egyéb kötelezettségeiknek teljes mértékben elegendő tehetnek.

Nem pénzügyi problémák, hanem a jóvátételi terhek okozzák a világgazdasági válságot

Az Angol Bank egyik igazgatója a háborús adósságok törlesztését sürgeti

London, augusztus 18.

Alexander Shaw, az angol bank egyik igazgatója beszédében kijelentette, hogy az általános gazdasági helyzet javulását csak is a jóvátételi terhek és háborús adósságok nagy-mértvű leszállításától, vagy teljes

törlesztéstől lehet várni. Ezek a terhek akadályozzák Anglia és az egész világ gazdasági fellendülését. Valahányszor némiképp javulnak a viszonyok, azonnal felbukkannak a örökös jóvátételi problémák, amelyek halomra döntenek minden haladást.

A bajok igazi oka politikai és nem pénzügyi problémákban rejlnek. A kölcsönös rosszindulat és a félelem Európát fegyveres táborokra osztotta. Kijelentette ezután, hogy Anglia jó-vedelmén felül költségek. Sürgősen szükséges a kiadások alapos leszállítása.

Lillafüreden megkezdődtek a cseh-magyar kereskedelmi tárgyalások

Az első tanácskozáson több vitás kérdést tisztáztak

Lillafüred, augusztus 18.

Ma délután megkezdődtek Lillafüreden a magyar és csehszlovák delegáció között a kereskedelmi tárgyalások. Az általános eszmecsere befejezése után a két delegáció haladéktalanul megkezdte a még elintézetlen kérdések tisztázását. A delegátusok a tárgyalásokra naponta összeülnek. Megállapítható, hogy a megbeszélések a legbarátságosabb szellemben folynak.

Lillafüred, augusztus 18.

A kereskedelmi szerződési tárgyalásokra a csehszlovák delegátusok hétfőn délután egy órával a magyar delegátusok után érkeztek meg és a Palotaszállóban kaptak lakosztályt. Az első megbeszélés a két delegáció között kedden délelőtt volt. Délután 4 órakor indult meg az első tanácskozás. — Mindenekelőtt általános eszmecsere fejlődött ki a kötetlen szerződéssel összefüggő valamennyi kérdéstről. Csehszlovák részről nagy érdeklődés mutatkozott az új magyar pénzügyi rendelkezések iránt és a magyar részről kapott felvilágosításokat a legnagyobb megnyugvással fogadták.

A két delegáció vezetője üdvözlő megnyitóbeszédben utalt arra, hogy az Európaszerte dúló gazdasági válság kiéléződése szinte parancsolólag követeli, hogy a két szomszédos állam között a normális gazdasági forgalom meginduljon. Majd annak a meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy a megindult tárgyalások során sikerülni fog azokra a kérdésekre, amelyek a genfi tárgyalásokor még eredménytelenek maradtak, meggyőzést találni és hogy az előző tárgyalásokon már elért közeledés további eredményeket fog létrehozni s mindkét állam részéről elégitő megoldásra fognak találni.

A tárgyalás mindkét részről a kölcsönös megértés szellemében folyt le. Az ülés este félnyolcig tartott. A legközelebbi ülés hol-

nap délután félnyolcig kezdődik. A csehszlovák delegáció tagjai elragadtatva nyilatkoztak Lillafüred szépségeiről és a Palota-szállóról.

Miniszteri rendelettel szabályozták a Zeileis készülékek forgalmát

Csak orvosi rendeletre lehet a Zeileis kurát igénybe venni

Budapest, augusztus 18.

A pénzügyminiszter most kiadott rendelete értelmében a forgalomba hozott magasfrekvenciájú elektromos besugárzó készülékeket, valamint a Zeileis-gépeket és ezek alkatrészeit ezentul maga a népjóléti miniszter engedélye alapján lehet a behozatalban vámkezelni. A népjóléti miniszter e készülékek forgalombahozását a közegészségügy védelme céljából szabályozta. A miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ilyen készülékeknek gyógyító eszközül való alkalmazását csak orvosnak szabad elrendelni. Ehhez képest ilyen készüléket gyógyító eszközül csak orvosi rendelésre szabad alkalmazni s a viszontelárusító forgalmon kívül csak oly személy részére szabad eladásra ajánlani, vagy másként forgalomba hozni, aki azt gyógyító eszközül orvosi rendelet alapján használja.

A miniszter felhívja az alispánokat, illetőleg polgármestereket, hogy utasítsák a halosági és egyéb közigazgatási szolgálatban álló orvosokat, hogy a közönséggel való mindennapos érintkezésben, valamint kötelező, vagy önkéntes előadásiban a készülékekkel üzött visszaélések folytán könnyen előálló közvetett, vagy közvetlen egészségi károsodások tekintetében a közönség felvilágosítására mindent tegyenek meg.

Rendőri karhatalommal bezárták a nagykanizsai Zeileis intézetet

Nagykanizsa, augusztus 18.

Nagykanizsán ez év júliusában dr. Eckenberger Imre orvos vezetése alatt megnyitott a Zeileis-féle intézet. Dr. Hegyi Lajos polgármester, főjegyző és dr. Goda Lipót tisztiorvos véleménye alapján az intézet működését megszüntette. Dr. Eckenberger felelősséggel élt a főispánhoz, aki azonban jóváhagyta a rendelkezést és elrendelte a rendelő azonnali bezárását. Ez azonban csak rendőri karhatalommal történhetett meg. — Eckenberger más helyen új rendelőt nyitott. Nagykanizsa orvoskara küldöttéleg fordult a polgármesterhez, aki elrendelte a rendelő azonnali bezárását.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS

SZAKSZERŰEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Placutca 79. szám.

Takarékos em. r. téli tüzelesi anyag beszerzése előtt ajánlatot kér

Fülöp és Prohászka

cégtől, MESTER-UTCA 23.

Megindultak a tárgyalások Rómában a Nemzetközi Agrárhitelek Bankjának megalakításáról

Róma, augusztus 18.

Husz állam a népszövetségi tanács és a nemzetközi munkaügyi hivatal delegátusainak részvételével a mezőgazdasági intézetben nagyjelentőségű ülést tartott a rövidlejáratú agrárhitelek nemzetközi bankjának megalakítása céljából, amire a legutóbbi nemzetközi gabonakonferencián tették javaslatot. A konferencia hosszabb megbeszélés után aláírta a

jegyzőkönyvet, amely helyesli az intézet kezdeményezését. Továbbá aláírták azt a három okmányt, amelyek ebben az ügyben tartandó értekezlet munkálatainak alapjául szolgálnak. A nemzetközi mezőgazdasági intézetet megbízták, hogy ezt a konferenciát ez év novemberére hívja össze, hogy azon véglegesen teremtsék meg a rövidlejáratú agrárhitelek nemzetközi bankját.

Jugoszlávia megtagadta hozzájárulását a Hoover-terv végrehajtásához

Belgrad, augusztus 18.

A minisztertanács tegnap összeült és részletesen megtárgyalta a Hoover-terv végrehajtásának módjait tartalmazó szakértői jegyzőkönyv elfogadásával előállított helyzetet. A tanácskozás végzetével hivatalos közleményt adtak le, amely utal arra, hogy a szakértői bizottság elismerie a Hoover-terv megvalósítása ellen felhozott jugoszláv érvek mértékét. Minthogy a bizottság nem ajánlott semmiféle olyan intézkedést,

amely a Jugoszláviát ért nyilvánvaló igazságtalanságot kiküszöbölne, nem fogva a jugoszláv kormányt nem volt módjában elfogadni olyan megoldást, amely súlyos zavarokat idéz elő az ország pénzügyi és gazdasági helyzetében. Jugoszlávia ezért megtagadta hozzájárulását a Hoover-terv megvalósításához. Ehatározta, hogy a rendelkezésre álló minden eszközzel a végsőkig védi Jugoszlávia álláspontját, hogy megőrizze jogait.

Egész Ázsiára szétágazó kommunista összeesküvést lepleztek le

Sanghai, augusztus 18.

A hatóságok nagyszabású kommunista összeesküvést lepleztek le, amelynek tevékenysége egész Ázsiára, a Csendes óceán szigeteire is kiterjed. Megállapították, hogy a szervezet állandó összeköttetésben volt a

Japán, a Philipp szigetek, Formosa, Indokína és a hollandi, keletindiai szigetek kommunista szervezeteivel. A szervezet kapcsolatot igyekezett teremteni az indiai szakszervezeti mozgalommal. Propagandára 80 ezer font sterlinget költött a szervezet.

Revolveres banditák kiraboltak egy berlini bankot

A pénztárost lelőtték, harmincezer márkát elraboltak s motorkerekpáron elmenekültek

Berlin, augusztus 18.

Kedden délelőtt a Birodalmi Bank Innsbruckerstrasse fiókjában felcsemelt revolverrel két bandita nyomult be. Egyikük a közönséget tartotta sakkban, a másik a pénztárfülkéhez lépett és pénzt követelt. Kreile Károly főpénztáros nem engedelmeskedett elég gyorsan, mire a rabló lelőtte. Az első lövésre általános iö-völdözés támadt, mert több bank-tisztviselő bátorságra kapott és szintén előkapta revolverét. Az általános zürzavarban a rablók kimarkoltak a pénztárból némi pénzt, majd az autókhoz ugrottak és motorkerekpáron elmenekültek.

A rablók a Martin Luther-strassen át menekültek és közben az őket üldöző autókra további lövéseket adtak le, amelyek egy gyermeket és

egy asszonyt megsebesítettek. Az utcán mintegy husz lövőgördült el. A két rabló a Schönbergerponton át menekült.

A rendőrség nyomokban van, de munkáját meghiúsított, hogy a tisztviselők elsősorban a sebesült főpénztárossal foglalkoztak és elmulasztották a rendőrséget rögön értesíteni.

A bankrablók a bankból 30 000 márkát raboltak. Megállapították, hogy a főpénztáros másebet szenvedett. A rablók utközben három embert sebesítettek meg, köztük egy leányt és egy sófiót. A rablók menekülés közben három ezer márkát elvesztettek, ezt a pénzt visszaszolgáltatták a banknak. A kora délutáni órákig a rablók nem kerültek kézre.

Berlin, augusztus 18.

A Birodalmi Bank schönebergi fiókja elleni rablótámadás tettesének kézrekerítésére a birodalmi bank 3 ezer márkát jutalmat tűzött ki Kreyle a megsebesült pénztáros állapota akit operációnak kellett alávetni, komoly. A tettesek a pénztárhelyiségben összesen 12 lövést adtak le. A rablók zsákmánya 22 ezer márká.

Terjessze a Debreceni Újságot!

Az őszi rádió piac slágere:

az Akció készülék.

Az Akció készülékek slágere:

az Orion-Rákóczi készülék.

Hangereje: a drága gépeké!

Hangvisszaadása: a legdrágább gépeké!

Ára: Az Akció készülékeké.

Havi részlet (6.80 P.)

Kérjen még ma díjtalan bemutatást.

Debrecenben Bleyer Ernő és Társa cégnél Piac-u. 27. Telefon: 11-27 kapható.

Teljes gyári garancia!

Munkanélküliek tüntetése Budapesten

A rendőrség szétkergette a zavargókat

Budapest, augusztus 18.

A szociáldemokratapárt tudvalevőleg kedden este hat helyre hirdett négygyűlést, hogy megtárgyalja a gazdasági helyzetet és a munkanélkülség kérdését. A főkapitányság a négygyűlésekre nem adta meg az engedélyt. Kedden este a fővárosban az Erzsébet körut, Dohány utca és Vesselényi utca szakaszán mintegy 60-70 munkanélküli gyűlt össze és tüntetést rendezett „Munkát, kenyé-

ret” kiáltották a tüntetők. A rendőrség amely előre elkészült a tüntetéseket elfojtására, a tömeget szétszórtta. Kevésrel utóbb a tüntetők a mellékutcákra gyülekeztek, amelyről újból kivontak a körutra. A rendőrség a tüntetőket szétkergette és közülük hatot előállított a VI. kerületi kapitányságra. A késő esti órákban a rend és nyugalom mindenütt helyreállott.

Egy lyoni leány felrobbantotta saját házáts maga is a romok alatt lelte halálát

Páris, augusztus 18.

Lyon külvárosában két nappal ezelőtt történt házösszeomlás ügyében lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a robbanást csakugyan Sanbois kisasszony, a ház tulajdonosnője idézte elő, aki a romok alatt maga is halálát lelte. Valószínű, hogy Sanbois kisasszony lakásának egyik szobájába visszavonult, kinyitotta a gázcsapot, majd megvárta amíg a

szoba néhány perc alatt megtelt gázzal, akkor égő gyufát, vagy égő gyertyát dobott a szobába a nyitott ablakon keresztül. Az azonnal bekövetkezett robbanás elől menekültek már nem volt ideje elmenekülni és az összeomló ház romjai őt is maguk alá temették. A házgondnok állítása szerint Sanbois kisasszony nem volt egészen beszámítható.

Nyílt utcán megölte a falu lelkészét egy bulgár fiatalasszony

Szófia, augusztus 18.

Nagy feltűnést keltő gyilkosság történt hétfőn délelőtt Bisztrica falucskában, Szófia közelében. Tamenov görögkeleti lelkész több revolverlövessel nyílt utcán agyonlőtték. A lelkész gyanútlanul sétált az utcán, amikor egy fiatalasszony ugrott elébe és háromszor egymásután rálőtt. A súlyosan megsebesült lelkésznek még volt annyi ereje, hogy dulakodni kezdjen merénylőjével. Ki akarta rántani a revolvert az asszony kezéből, a nő azonban a revolver agyával olyan súlyos ütést mért fejére, hogy a lelkész holtan rogyott össze. A gyilkos asszony ezután elmenekült, előbb azonban még cédulát tűzött a lelkész talárájára. A cédulán a következő szavak állottak: „Igy bűnhődik az,

aki más feleségét megkivánja. A jó isten tudja, miért gyilkoltam meg ezt az embert.”

A csendőrség néhány óra múlva letartóztatta az asszonyt. Férjét szintén őrizetbe vették, mert az a gyanu, hogy ő bujtotta fel feleségét a gyilkosságra.

Huszonégymillió embert tett hajléktalanná a kínai árvíz

Páris, augusztus 18.

Sanghai jelentés szerint a kínai áradások következtében mintegy 4 millió lakóház pusztult el. A hajléktalanok száma több mint 24 millió. A helyzet óráról-órára súlyosabbá bálík, mert a víz állása egyre emelkedik.

London, augusztus 18.

A kínai árvízkatasztrófa legalább 30 millió embert tett hajléktalanná. Ezek közül több mint egymillió mindent elvesztette.

Jyomorsüllyedéses betegeknek, áldott állapotban levő anyáknál igen fontos a

haskötő

Legelőcsöb árban szereshető be

Kiss Béláné

Új üzemeben, Kossuth-utca 59. sz. Csi-öfűzők, melltartók mérték után. Ezüst rediküllök bélelését, kesztyűk javítását vállalja.

Javult Izabella főhercegnő állapota

Budapest, augusztus 18.
Izabella főhercegnő állapota, mint a Felső Szanatórium részéről közölték, változatlan. A tüdőgyulladás ugyan még fennáll, azonban szemmel láthatóan ebben a vonatkozásban a javulás. Hőmérséklete tegnap délelőtt 37,8. A főhercegnő állapotára iránt ismét érdeklődött Horthy Miklós Kormányzó, délelőtt meg látogatta Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, délelőtt pedig József főherceg.

A magyar óceánrepülők ünneplése Kispesten

Kispeszt, augusztus 18.
Kispeszt város vezetősége kedden este ünneplte a magyar óceánrepülőket. Már a kora esti órákban tízezrekre menő tömeg helyezkedett el azon az útvonalon, amelyen Endresz György, Magyar Sándor s Szalay Emil megérkeztek. A hivatalos fogadtatás a város határában folyt le. — Ezután díszelőadás volt a vendégek tiszteletére.

A hercegnő látogatása Pécsen

Pécs, augusztus 18.
Serédi Jusztinián bíboros hercegnő látogatása Pécsen. A város határában hatalmas közönség élén Makkay István h. polgármester üdvözölte a hercegnőt. Végül az útvonalon lelkes ünneplésben részesítette Serédi Jusztiniánt. A püspöki aulában Pécs város egész katolikus társadalma megjelent a hercegnő látogatására.

Fischer Béla alispán a város kiállítást vezette a hercegnő látogatásának előkészítésére. Délután folyamán Virágh Ferenc megyéspüspök társaságában a város nevezetességeit tekintette meg. A hercegnő látogatására Pécs város egész közönsége a város határában fogadtatására.

Ujabb halottja van a gessi vasúti katasztrófának

Bécs, augusztus 18.
Bécsi Távirati Iroda: Leobenből jelentik, hogy Lindmeyer Lina, egy államvasúti alkalmazott felesége, aki a gessi vasútszerelésnél meghalt, tegnap délután meghalt.

Gandhi londoni útja még mindig bizonytalan.

London, augusztus 18.
Lord Willington indiai alkirály holnap Kalkutába érkezik, ahol rövidesen várják döntését. Ettől a döntéstől függ majd, hogy Gandhi Londonba megy-e vagy sem. Gandhi sajtónyilatkozatában gyalázatos hazugságnak minősítette azokat a lapjelentéseket, mintha az indiai nacionalista kongresszus újból polgári ellenállásra készülődne. Ellenkezőleg, a kongresszus utasította összes szerveit a delhi egyezmény betartására. Hozzátette Gandhi, hogy nem akarja megaláztatni a kormányt, csak igazságot követel, nem bántja azt a kormányt, az ő igazságát megfelelő módon szolgálta.

**Veltető gépek
műanyák
Bészler Lajosnál
a Csonkatorony mellett**

Kommunisták sortűzvetést adtak le egy besszarábiai személyvonatra

Bukarest, augusztus 18.
Besszarábiában a 722. személyvonatra 40—45 főnyi ember sortűzvetést adott le. A golyók egy része behatolt egy harmadik osztályú kocsiába, de szerencsére senkit sem talált. Erélyes nyomozás indult. Marosvásárhely közelében is állítólag Oprea Constantin, egy

Marosvásárhelyről indult szerelvény mozdonyvezetője futó társával összeütközést akart előidézni egy Székelykocsárdról érkező személyvonattal. Mind a kettőt letartóztatták és azt hiszik, hogy kommunista ügynökök bírták rá a számukra is végzetessé válható elhatározásra.

Csütörtökön kezdődik a debreceni országos tenniszverseny

Küzdelem a vidéki tenniszbajnokságokért. — A vidék legjobb tenniszesei Debrecenben.

Augusztus 20-án, Szent István király napján kezdődik meg Debrecenben az országos vidéki tenniszbajnoki küzdelem a legjobb vidéki tenniszesei címért. A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club rendezte a versenyt a DEAC egyetemi tenniszpályán. Csütörtökön kezdődik a verseny és tart pénteken és szombaton is, míg a döntőkre vasárnap kerül sor. A tenniszbajnoki verseny a vidék legjobb hölgy és férfi játékosai indulnak és így minden számban erős, izgalmas küzdelem várható a bajnoki címért.

A versenyre az ország minden részéből érkeznek nevezések. A nevezési zárlatot szerda este 6 óráig meg hosszabbították, addig lehet még nevezni dr. Kurdi József ügyvéd címen. Plac u. 34. szám alatt.

A verseny sorsolását szerdán este ekkor meg. A vidéki tenniszbajnoki küzdelem méltán nagy érdeklődés előzi meg és a debreceni közönségnek egy nívós versenyben lesz része, amely érdemes a meztelenségre. A verseny, amely négy napon át tart, olcsó belépőjeggyel tekinthető meg.

Azt állítja egy Budapesten elítélt betörő, hogy négy csendőrt gyilkolt meg Nagyszalontán

A szörnyű vallomás ügyében megkeresést intéznek az oláh hatóságokhoz

Budapest, augusztus 18.
Eszterdők óta folyik a vizsgálat Budapesten egy erdélyi közműves fantasztikus bűnlajstroma ügyében. Két ízben már ítélet is mondott a törvényszék felette, sorozatos betörések és lopások miatt ítélték el a közművest, aki a határmenti községeket hónapokon keresztül rémületben tartotta. A csendőrök légiója üldözte. Ezek a vakmerő bűncselekmények azonban eltörpülnek a határmenti falvak rémének régi bűne mögött. A régi bűn: négyszeres gyilkosság, amelyre azonban eddig nincsen egyéb adat, mint a gyilkos önvallomása: a bizonyítékok, amelyek ezt alátámasztják, hi-

nyoznak, ezért nem záródott le most, eszterdők után a nyomozás, ezért indult újabb megkeresés külföldre.

Négy évvel ezelőtt történt: a magyar-oláh határon egyik magyar járőr hajnalában egy rongyokba burkolt alvó embert talált. Amikor felébresztették a járőr tagjai, ijedten próbált menekülni, de elfogták. Csaknem az egész testét sűrű iszapréteg fedte. Egy rongydarabbal volt körülkötözve a teste, ez helyettesítette a kabátot és a nadrágot. Valóságilag iszapba volt burkolva az egész ember teste.

Az első kihallgatásakor azt mondotta a határőröknek, hogy

Budapestről vetette a sors Erdélybe s vissza akar térni a fővárosba. A határról Budapestre toloncolták. A pesti toloncházban azonban nem sokára az ügyészség fogházába került. Azért vitték át az ügyészségre, mert a budapesti törvényszék vizsgálóbírája előtt, nem sokkal azután, hogy Pestre szállították, vallomásra jelentkezett. Ebből a vallomáshoz bontakozott ki azután a fantasztikus bűnlajstroma, amelyben még ma is folyik a vizsgálat.

Vallomás négy csendőr meggyilkolásáról

— Baráth Jánosnak hívnak és Nagyszalontán voltam kőműves — így kezdődött a vallomás. — A háború befejezése után Budapestre kerültem, majd ismét visszatértem Nagyszalontára. Munkám nem volt, kenyér kellett, hát úgy próbáltam szerezni, ahogy tudtam. Először apró lopásokat követtem el, aztán egy nagy betörés következett.

Elmondotta ezután Baráth János a vizsgálóbíróknak, hogy az első betörést követte a második és rövidesen az egész rendőri apparátus ő utána nyomozott. Egyik éjszaka, miközben újabb betörést kísérelt meg, a rendőr le akarta fogni. Baráth János kezében eldördült a revolver és a rendőr holtan esett össze.

A revolverlövés zajára egy másik rendőr sietett oda két társával. Baráth János, mielőtt még a rendőrök elfoghatták volna, nyílt utcán agyonlőtte mind a három rendőrt.

— A négy gyilkosság után, — vallotta tovább Baráth János — elmenekült Nagyszalontáról és Biharkeresztes környékén követte el egyik betörést a másik után. A lakosság réme lett néhány hét alatt és a határőrök és a csendőrök üldözöbe vették. Amikor már minden határőr és minden csendőr ő utána kutatott, egy nádasba vette be magát. Hetekig eltelt a nádas mocsarába, míg végül az éhség, az elgyötörttség kihajszolta a mocsárból és a határőrök kezére juttatta. Így került lerongyolódottan, iszaptól, sártól burkoltan a határőrök kezére.

Megkeresések a négyszeres gyilkosság ügyében

A fantasztikus vallomás után történt, hogy a vizsgálóbíró intézkedésére az ügyészség fogházában helyezték el Baráth Jánost.

A büntetőtörvényszék Baráth Jánost a lopásokért, a betörésekért, amelyek beismerő vallomással és a megkeresés alapján bizonyítva voltak, két ízben is elítélte. Először kétévi börtönrre, később pedig két és fél esztendőre.

A négyszeres rablógyilkosság ügyében Baráth elítélésével nem záródott le. A vizsgálóbíró utasítására most már a budapesti törvényszék intézett megkeresést Nagyváradra, ebben adatokat kér a nagyszalontai eseményekre. A négyszeres gyilkosság ugyanis eddig egyébbel nincs bizonyítva, mint az állítólagos gyilkos részletes beismerő vallomásával. Ennek alapján és egyéb bizonyítékok híján pedig Baráth ellen ítélet hozni nem lehet. A nagyváradi törvényszéktől még nem érkezett meg a válasz a budapesti törvényszék megkeresésére.

Kedvezményes strandfürdőjegy-szelvény a Debreczeni Ujság olvasóinak

<p>A DEBRECENI UJSÁG HAJDUFÖLD</p> <p>strandfürdő szelvénye.</p> <p>Értéke 15 (tizenhárom) fillér.</p> <p>A strandjegy árából leszámítja a Margit-strandfürdő pénztára</p> <p>Ervényes Szerdán, augusztus 19-én.</p>	<p>Debreceni Ujság Hajdúföld.</p> <p>strandfürdő 10 éven aluli gyermekjegy-szelvénye</p> <p>Értéke 8 (nyolc) fillér.</p> <p>A strandjegy árából leszámítja a Margit-strandfürdő pénztára</p> <p>Ervényes Szerdán, augusztus 19-én.</p>
--	---

Minden lappéldányban egy felnőtt- s egy gyermekjegy-kedvezményt nyújtó szelvény van. Ezeknek ellenében a Margit-strandfürdő pénztára a hatvan filléres felnőtt-jegyet negyvennégy fillérért, míg a harminc filléres gyermekjegyet huszonkét fillérért adja.

Debrecenben is szünőfélben van az aprópénzgyűjtési láz

A Nemzeti Bank debreceni fiókjának nyilatkozata a bankforgalom felszabadításáról - A debreceni bankokba most is sok betét folyik be

Az aprópénzgyűjtési örület Debrecenben egyelőre még indig tart, jóllehet az elmúlt két naphoz képest lényegesen alábbhagyott. Kedden délelőtt a debreceni üzletekben és a piacon még mindig nagy nehézségek voltak a vásárlások körül, mert a legtöbb helyen nem tudtak felváltani és nem tudtak aprópénzt adni. A helyzetet lényegesen megjavította azonban, hogy a Magyar Nemzeti Bank debreceni fiókja kellő előrelátással gondoskodott a megfelelő mennyiségű aprópénzről, úgyhogy kedden délelőtt is állandóan tudtak aprópénzt adni a feleknek.

A debreceni aprópénz mizéria egyébként már teljesen lokális jelenség. A fővárosban és a nagyobb vidéki városokban egyáltalán nem is fordult elő hasonló jelenség. A nagyobb városok újságjai, a debreceni lapok tudósításai nyomán csodálkozva írnak a debreceni aprópénzgyűjtésről és egyértelműleg megállapítják, hogy náluk ilyen jelenségek sehol sem fordultak elő.

A *Debreceni Újság-Hajdúföld* kedden délelőtt tájékoztató céljából Laubner Józsefhez, a Magyar Nemzeti Bank fiókjának főnökéhez fordult, aki a helyzetről a következőket volt szives mondani:

— Az aprópénzgyűjtési láz egyelőre még nem szűnt meg. A mai napon is nagyon sokan jelentkeztek a Nemzeti Bank pénztáránál és aprópénzt kértek. Az igényeket mi a legteljesebb mértékben igyekeztünk kielégíteni. Pestről 100 zsák aprópénzt kaptunk a mai napra és ezt délre már mind ki is adtuk. Holnap, vagyis szerdán újra lesz aprópénz amennyi csak kell.

Budapestről arról értesülök, hogy ott már teljesen megjavult a helyzet, annyira, hogy a múlt hé-

ten kiigényelt aprópénz újra folyik vissza a Nemzeti Bankhoz és pedig olyan mértékben, hogy alig győzik bevenni. A bank részben technikai okok, részben amiatt, hogy a felidegesített és ok nélkül aggodalmaskodó közönséggel szemben bizonyos represszáliákat gyakoroljon, csak egy hét múlva váltja át a visszaözlő aprópénzt papírpénzre.

Kérdést intéztünk Laubner Józsefhez a betétek felmondására vonatkozólag is, mire a következőket volt szives nyilatkozni:

— A betéteket itt csak augusztus 21-ike után lehet felmondani. Huszonegyedikétől rendszeres kimutatást fogunk kapni arról, hogy hol és mennyi betétet mondtak fel. Eddig a betét kivételek a normálnál is csekélyebbek voltak. A debreceni pénzügyintézetnél különben azt az öröndetes jelenséget tapasztaljuk, hogy napról-napra új betéteket helyeznek el a bankokban. Az *aranypengő publikálása óta a közönség bizalma fokozódott és az emberek nagymértékben igyekeznek pénzüket a bankokkal elhelyezni, miután tudják, hogy annak értékét aranypengőben garantálja az állam és a megalakuló Garancia Bank. Azok is, akik a korlátozó rendelkezések hatálya idején 5, illetőleg 10 százalékot kivettek betéteikből vagy lakbértartozás címén kaptak pénzt, most ezeket az összegeket mind vissza viszik és újra elhelyezik a bankokban.*

A Magyar Nemzeti Bank főnökének érdekes nyilatkozatából látható, hogy a válság minden tekintetben szünő félben és Debrecenben is igen megnyugtató a helyzet. *Valószínűnek látszik, hogyha a városban megszűnik az aprópénzmizéria, pénzügyi téren minden tekintetben helyre áll a normális állapot.*

A NYÁRI EGYETEM KEDDI NAPJA

Ma tartotta előadását G. Terranova a lelkes magyar-barát olasz zeneszerző

Kedden délelőtt Tóth László, a Nemzeti Múzeum igazgatója tartotta meg előadását. A magyar történelem ragyogó korszakait mutatta be a távozó idegeneknek. Utána lépett a pódiumra G. Terranova, az olasz ifiak vezetője. Őt nem kell már bemutatnunk a debreceni közönségnek. Többször megemlítettük, hogy ő volt az a lelkes jóbarát aki egy nyáron való itt tartózkodása után annyira megszerette Magyarországot, hogy a római egyetemen az olasz ifjakból egy társaságot alapított, amelynek célja az, hogy a magyar történelemmel részletesen megismerkedve, teljes valójában át tudja érteni azt a csapást ami Magyarországot sújtotta. Hazájukban pályázatokkal nem egyszer foglalkoztak már a Magyarországot ért igazságtalan békeszerződés politikai, gazdasági és kulturális vonatkozásaival s nem egyszer keresték a békeszerződés revíziójához vezető utat. G. Terranova egy eszmét vitt haza innen Debrecenből, egy eszmét, aminek ezidőszerint már 100

embert sikerült megnyernie. Reméljük a Nyári Egyetem ezidei kurzusa is, az itteni kedves vendéglátás a vendéglátó magyarok őszinte szíve, amelyik olyan szeretettel nyílt meg az idegenek előtt hogy nem is érezték, milyen messze vannak hazájuktól csak új híveket szerzett, az eszmé megújította, erősebbé, élettel teljesebbé tette G. Terranova, aki nagytehetségű zeneszerző, a magyar zenén keresztül látott bele a magyar lélekbe. A magyar muzsikának dicsőséggel teljes lapjait dolgozta fel s ennek a nagy munkának eredménye volt az az előadás amit tőle hallottunk. Talán lesz alkalmunk ezt az előadást teljes egészében megismertetni a közönséggel, ami a Nyári Egyetem nemcsak legérdekesebb, hanem egyszerűen a legértékesebb előadásainak egyike volt. Nemcsak azért, mert nagy szó az, hogy idegen ember belemélyedett a mi kulturánk egyik ágának a tanulmányozásába hanem azért is mert érdekes, új szempontból vizsgálja a magyar zene

Hirdetmény!

Az

„UNIO”

Központi Hírelroda cégei értesítik t. vevőiket, hogy a

hitelbe való kiszolgáltatást

akadálytalanul folytatják.

fejlődését. „Valentino” Balassát vette kiinduló pontul, majd a kuruc-kor dallal tele idejét ismertette. A 19. század klasszikus nagyjai közül Erkel Ferenc Liszt Ferenc érdemelt méltatást. „Liszt Ferenc izzig-vérig magyar muzsikát adott a világnak. Költészete átöri a magyar határokat s az egész világnak hirdeti a magyar muzsika nagyszerűségét”. A modernnek közül különösen kiemelte Kodály Zoltán művészetét. Psalmus Hungaricus-a a legnagyobb alkotások közül való. Az ő művészetében érte el a magyar zene tetőpontját, de a jövő mutatja meg, hogy vajon ez a művészet a betetőződés-e a magyar zenének, vagy pedig új fejlődés alapja”. Előadását nemcsak az olaszok hallgatták hanem a magyarok közül mindazok, akik megszerették ezt a nyíltszemű, lebilincselő modorú, lelkes fiatal olaszt.

Előadása után az olasz és magyar

hallgatók az „Ecce homo” terembe vonultak, ahol körülfogva a Nyári Egyetem igazgatóját és az olaszok vezetőjét, Munkácsy hatalmas alkotása előtt leányképzették magukat az őszinte barátság emlékéül.

Délután a Nyári Egyetem hallgatói a Hortobágyra mentek ki, amelyet Ecsedi István dr. szakszerű vezetés mellett néztek meg. A miénes és a gulya megtekintése után a legjobb hangulatban töltötték az időt a vonat indulásáig a híres hortobágyi csárda magyar termében.

A Nyári Egyetem utolsó napja

Ma van a Nyári Egyetem utolsó napja. Ma még 8-9 órakor Wallisch Oszkár fejezi be előadását Pirandello-ról, 9-10 órakor pedig Laurentzy Vilmos dr. utolsó előadását tartja a magyar történelemből. Előadása után a Nyári Egyetem ünnepléses bezárása következik.

A Graf Zeppelin Londonba repült s nagy ünnepség mellett kikötött az angol fővárosban

A franciák nem engedték, hogy elrepüljön Páris felett

London, augusztus 18.
A Graf Zeppelin tegnap délután 4 órakor átrepülte a La-Manche csatornát, majd 6 óra táiban London felett cirkált, miközben több angol repülőgép cikázott körülötte. Az óriási léghajó este 7 órakor leszállt a honworth repülőtéren, ahol óriási tömeg leirhatatlan lelkesedéssel fogadta. A léghajó kikötésekor felhúzták a német lobogót az árbócokra és a német Himnuszot látszózták a zenekarok.

Páris, augusztus 18.
A Graf Zeppelin délután fél 4 órakor elérte Somme torkolatát.

London, augusztus 18.
A Graf Zeppelin középeurópai idő-

számítás szerint délután fél 5 órakor elrepült Hastings felett.

Páris, augusztus 18.

Eckener tegnap táviratot intézett a Graf Zeppelin fedélzetéről Dumesnil légügyi miniszterhez, amelyben közli, hogyha a francia kormány óhajtja a Graf Zeppelin átrepül Páris felett. Eckener dr. táviratára a francia légügyi miniszter a következő választ adta:

Sajnálom, de a kedvezőtlen időjárás miatt valószínűleg nem kerülhet sor arra, hogy a Graf Zeppelin elrepüljön Páris felett. Egyébként keletre mes utat kívánok.

A földesi csendőrség elfogott három szökött fegyencet

(A Debreceni Újság tudósítójától)

A Debreceni Újság-Hajdúföld egyik multkori számában beszámoltunk három nyiregyházi fegyenc szökéséről. Megírtuk, hogy Mihalic József, aki debreceni, Éva Gyula és Erdődi Sándor a nyiregyházi rabkörtől még a mult hét folyamán megszöktek és állítólag Debrecen felé vették útjukat. Mint most értesülünk, a földesi csendőrség Földes község határában elfogta a három szökött fegyencet, akik éltlen-szomjan, teljesen lerongyolódva kószáltak a mezőn. Lakott helyre csak a szür-

kület beálltával mertek bemenni, hogy egy kis harapnivalót szerezzenek. Ez azonban csak a legritkább esetben sikerült nekik.

A csendőrök az elfogott fegyencetek visszaviszik a nyiregyházi kir. törvényszék fogházába.

Eladó háza

van? 30 fillérbe kerül, hogy sok ezren tudomásul vegyék.

— Hirdetését feladhatja:

Kossuth-u. e. l. 3.

A bérvágók és mészárosok konfliktusa

Hirt adtunk már róla, hogy a debreceni mészáros szakosztály a vágóhid igazgatójánál panaszt emelt amiatt, hogy a bérvágók gorombáskodnak a mészáros mesterekkel, akik gyakran súlyos inzultusoknak vannak kitéve a vágóhídon. A közbérvágó igazgatója most válaszolt az ipartestületnek és közölte, hogy a vágóhídon a mészárosok és a bérvágók között csak egyszer fordult elő kisebb incidens. A jövőben a vágóhid igazgatósága az ilyen ügyekben rendkívül szigorúan fog eljárni. Megállapítja azonban az átirat azt is, hogy a panaszttevő mészárosok között többször fordult elő heves szóváltás, sőt komoly tettegesség is.

Az ipartestület az átiratot legközelebb a mészáros szakosztály tagjaival is le fogja tárgyalni.

Negyven halottja van a párisi Weekendnek

Páris, augusztus 18.

Az augusztus 15., 16., 17-én történt autószerencsétlenségek mérlege a következő: 40 halott és 194 sebesült, akik közül 132-nek az alapota életveszélyes. A sajtó sürögös rendőri intézkedést követel, hogy ünnepnapokon hasonló tömegszerencsétlenség elkerülhető legyen. A halottak és sebesültek legnagyobb része kerékpáros, motorbiciklis és gyalogjáró.

Háressen a Debreceni Ujságban

hítte, hogy meghalnak, ha nem lehetnek egymáséi.

... Szétválasztotta őket az élet és nem haltak meg. Kálmánnak jó partit kellett csinálni, s Klári is hozzáment valaki máshoz, akit nem szeretett. És boldogtalanul éltek le egy hosszú életet, s talán sohasem voltak olyan boldogok, mint ott a festett világban, amikor nagyapót, nagyanyót játszottak. Talán ha nem a festett világban, nem a szép, de hazug szavak világában fogadnak egymásnak hűséget, minden másképp történt volna. De így...

A nagyapó újra nagyot sóhajt s fölrezen, mintha egy csodaszép világból tért volna vissza a valóság világába. Most is kandalló mellett ül az öreg karosszékben, mint akkor régen, térdén aluszik szőkehajú unokája, mint akkor régen, de nincs itt a nagyanyó és nincs itt a boldogság, ami megvolt ott a festett világban. Volt nagyanyó, de az már meghalt régen. Talán érezte, hogy nem ő a mesevilág boldogság-hozó nagyanyója.

Azóta egyedül van nagyapó s most a másik karosszékben egy vén macska összegömbölyödve alszik. Nagyapó ridegnek és hűvösnek találja a szobát. Ujjab hasábot dob a kandallóba, megcsokolja alvó unokáját és újra sóhajt. És ez a sóhaj talán elszállt a mesevilág boldogság-hozó nagyanyójához.

A U I G S Z I N H Á Z B A N

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

Ma, szerdán előadásra kerül:

a „Féltékenység“

8 felvonásos filmdráma.

Írta: Eső Péter, fordította: ...

Tőkebevonulás Angliába

Az új fejlemények nemzetközi jelentőséggel bírnak. A filmipar az Egyesült Államoknak harmadik iparága. Hatalmas nyereségekkel bír és vásárló ereje mérhetetlen. Piaca pedig az egész világ. Indirekte hatalmas propagandát jelent amerikai áruk részére.

olvasóink

a jegyzetvény beváltása ellenében.

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

Az angol színészek és scenáristák új, hatalmas feladatokat foglaltak magukra, ők fogják ezután a világ minden sarkát a vászonon mulattatni.

Eleinte magától értetődőleg sok operateur, rendező és tervező lesz Hollywoodból importálva, azonban a világpiac kívánsága révén rövidesen angol izlés fogja az irányítást átvenni.

A 7 és 9 órás előadások a Vígyszínházban. Kedvező idő esetén a Kertmozgóban tartatnak meg.

(Jegyekről ajánlatos még délelőtt gondoskodni.)

A hajdusági falvakat újból ellepték a siberek és uzsorások

Három ezüst öt pengősért vásárolták össze a húsz pengősöket - Úzserkedés a betétkönyvekkel

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Azzal a súlyos valósággal, amely az utóbbi hetekben az országra szakadt, ismét felvirult azoknak az elemeknek, amelyek minden magyar szerencsétlenségéből, minden romlásból és nyomorúságból ki tudják sajtolni a maguk busás jóvedelmeit. Ezek a sötét, kétes egzisztenciák akik az inflációs időkben valuta csempészettel, sibilással, később a buza-konjunkturában zöldhitelekkel manipuláltak, most a pengőre vetették rá magukat s a pillanatnyilag feltámadt bizalmi válságban a falvak egyszerű népét igyekeztek tőlük telhetőleg kifosztani.

A Hajdu és Bihar megyei községekből megdöbbentő adatok érkeznek ennek a hiénabandának garázdálkodásáról.

Több községből kapott a Debreceni Ujság szerkesztősége hírt arra vonatkozólag hogy a szegény falusi lakosságot tervszerűen fosztogatják. A rémhír terjesztők már hetekkel ezelőtt kihasználják a bankzárlatot és azt úgy igyekeztek feltüntetni, hogy ezt követni fogja a pénz elértéktelenedése. Hiszékeny és naiv embereket beugrattak, hogy elvesz a pénzük, ha nem egészen, akkor fele részben. Azt állították hogy jön a pénz lebélyegzés és a gazdák kényeszerkölesön kötvényeket fognak kapni pénzükért s az épp olyan értéktelen lesz, mint a hadikölcsönkötvény.

Az óvatosan elhírt rémhírek szétterjedése után aztán megjelentek a hiénák. Betétkönyveket vásároltak háromnegyed áron, értéktelen ingatlanokat sóztak el dupla értékű betétkönyveikért. Ilyen eset számos helyen előfordult, azonban az uzsorásokat épp úgy nem lehetett megfogni, mint ahogy annak idején a zöldhiteles uzsora vámszedőit stb sikerült csendőrközre juttatni.

Arra vonatkozólag hogy milyen dolgok történtek kint vidéken, érdekes levelet intézett hozzánk egyik olvasónk, aki többek között a következőket írja.

„Most néhány napja kitalálták hogy a papirpénz a drága jó bankó vesztieni forr értékéből, banknyelven devalválódik. Az ezüst persze nem-

Tíz pengős bankóval vettek nyolc ezüst pengőt, 20 pengősért adtak három 5 pengős ezüstöt. Végig hárcsolták a magyar falvakat s kirabolták a szegény falusi népet.

Buzával is spekuláltak. Jön hozam egy szegény becsületes kis hérlő, jó magyar ember s azt mondja: „Ha buzája van a doktor urnak, adja el még ma vagy öröklésem meg még ma, mert holnapról kezdve a malomok felét elveszik vámra“. Megnyugtattam a szegény embert, hogy ez hazugság, ez rémhír s ez is a hiénák műve.

A megrémült paraszttól jóval a

tőzsdei ár alatt vették össze a búzát és még a jogos bolettát sem adták oda neki. És a szegény, kiuzsorázott paraszt boldog volt mert azt hitte, hogy a „jószívű“ zsidó megmentette a nagyobb károsodástól.“

Mikor ezeket az adatokat közöljük, ismételten felhívjuk a hatóságok figyelmét, hogy az új fajta siberek és uzsorások ellen minden lehető köveszenek el és igyekezzenek gátat vetni annak a rablásnak, mely egyes falvakban folyik. Ezekre a dögmadarakra kiméretlenül le kell csapni, mert csak teljes erővel lehet megakadályozni a magyar falvak népének újabb kifosztását. Tudomásunk szerint Hajdu vármegye területén ma is hivatalból kell üldözni az uzsorát azonban ha az uzsora törvény alkalmazása nem volna elegendő, akkor ott vannak a legújabb szükségrendeletek, amelyeknek alapján kétségen felül el lehet járni az uzsorások, siberek gyűlévész hada ellen.

Romániában is megalakult a Garancia-bankszindikátus

Bukarest, augusztus 18.

Bukarestben aláírták a Bankszindikátus megalakulásáról szóló okiratot s ennek alapján a Bankszindikátus már meg is kezdte működését. A Garancia bankszindikátus elnökevé Anghelcut, a Nemzeti Bank volt kormányzóját nevezik ki. Argetoianu pénzügyminiszter ugyancsak aláírta a Bankszindikátus megalakulásáról szóló okiratot. Az aláírás után Argetoianu a pénzügyi helyzetéről tárgyalt a megjelent bankigazgatókkal. Megvitatták a megbukott Berkovitz-bank ügyét és arra a megállapodásra jutottak, hogy a bank saját vagyoni garanciája mellett lehetővé kell tenni a pénzügyintézet további működését.

Eli és Max Berkovitz bankárokat fogadta ezután Argetoianu. A bankárok ismertették pénzügyintézetük jelenlegi helyzetét és átadták a saját vagyoni garanciájukról szóló okmányokat, mire Argetoianu közölte velük, hogy a Nemzeti Bank hajlandó megszavazni bankháruk részére 150 milliós hitelt.

Erdély számára is támogatást ígérnek

A hétfői nap folyamán Argetoi-

anu kihallgatáson fogadta Hans Ottó Rothot, a német párt elnökét is, aki az erdélyi bankok részére kérte a kormány támogatását, mivel ezek a pénzügyintézetek erősen megéreztek az utóbbi hetek pénzügyi eseményeit és szintén nehézségekkel küzdenek. Argetoianu hangoztatta, hogy a kormány ugyanabból a szempontból nézi az erdélyi pénzügyintézeteket is, mint az okiráltságbelieket és adott esetben kellő támogatást fog nyújtani.

Az Univerzál értesülése szerint a garancia bankszindikátust alkotó bankok és a Nemzeti Bank kiküldötteinek tanácskozásán úgy állapodtak meg, hogy az egyes pénzügyintézetek reprezentánsainak a szindikátus vezetésébe való beleszólási és döntési joga fordított arányban lesz a szindikátussal szemben fennálló adósságukkal. Azoknál a tanácskozáson, mely valamely résztvevő bank által kért hitelre vonatkozik, az illető banknak nem lesz szavazati joga. A Bankszindikátus működését egyelőre egy évre kontemplálják.

Lejünk támogatja, ha hirdetőinknél vásárol

Mi az aranypengő?

A kormány legújabb rendelete megállapítja, hogy minden követelés és tartozás, amely eddig fenállott, ezután aranypengőben meghatározottnak tekintendő. — Aranypengőben számítható tehát a betevőknek követelése is a bankban és takarékpénztárakban, de bármiféle egyéb követelés és tartozás. A közlisztviselők csak úgy, mint a magánalkalmazottak fizetése, valamint a munka-, cseléd- és egyéb bérek szintén aranypengőben számíthatottnak és általában véve az egész gazdasági élet az aranypengő biztos alapjára helyeztetik.

Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy mit jelent ez az aranypengő. Először is: ne gondolja senki, hogy ez az aranypengő valami új pénzt jelent, amelynek külsőleg megvalósuló pénzjegye felelne meg. Aranypengő, mint fizetési eszköz, vagy pénz nem kerül a forgalomba. Ez az aranypengő semmi egyéb, mint egy számítási eszköz, egy egység, mely a jövőben irányadó lesz a gazdasági forgalomban. Augusztus hó végéig általában egy aranypengő egyenlő egy papirpengővel, vagyis semmiféle különbség aranypengő és papirpengő között nincsen. Hiszen valójában a papirpengő is a törvény erejénél fogva aranypengő, mert a magyar pengőérték megállapítása óta aranyérték és a papirpengő aranyérték marad mindaddig, amíg a pengő nemzetközi értékelése a törvényben meghatározott arányban őrzi meg az árfolyamát. A pengőről szóló törvény kimondja ugyanis, hogy egy kilogramm arany megfelel 3810 pengőnek és a papir-

pengő mindaddig aranypengő értékű, amíg ezt az aranyértéket megtartja. Hogy ez az aranyértéke a pengőnek továbbra is állandó maradjon — aminthogy eddigelé állandó volt. — arról a Magyar Nemzeti Bank fog gondoskodni, azzal, hogy őrökdi a papirpengő aranyfedezete fölött és megakadályozza azt, hogy a külföldi pénzpiacokon a pengő értéke a megállapított aranyérték alá süllyedjen. Ennyiben tehát a papirpengő valójában aranypengő volt és minden remény meg van arra, hogy továbbra is aranyértékű maradjon. A magyar valuta értékállandósága a jövőben sem fog csorbát szenvedni.

Mit jelent már most mégis az aranypengő és miért kellett a gazdasági életet ennek az aranypengőnek biztos alapjára helyezni, ha már a papirpengő önmaga is aranypengő értékű? Erre a választ mindenki megadhatja magának, aki visszagondol azokra a nagy zavarokra, amelyeket az infláció idején okozott papirkorona folytonos áruhanása. Akkoriban az az óriási igazságtalanság állott be, hogy az adósok egy kis töredék részét fizették csak vissza azoknak a tartozásoknak, amelyek jó pénzben vettek fel. Akinek jó aranykorona betétje volt a takarékpénztárban, az egészen rossz

papirkoronákban kapta vissza, aki életbiztosításra esztendőkönt keresztül jó pénzt fizetett be, az a végén semmit sem kapott és így mindenki elvesztette vagyonát és minden vagyoni befektetés semmivé foszlott. A pénzérték ingadozása bizonytalanná teszi az egész gazdasági életet, senki se tudja, hogy mi van, senki se tud biztosan számolni a maga vagyonával, mert nem tudhatja, hogy egy esetleges ingadozása a pénz értékének mennyire fogja befolyásolni a vagyonát. Bármily szilárd legyen is, bármennyire biztosítva legyen is a papirpengő aranyértéke a jövőben, mégis igen nagy megnyugvás az mindenkire nézve, ha tudja, hogy takarékbetétje, követelése, minden jövedelme, és fizetése teljesen biztosítva van, állandó arany értékben, hogy követeléseinek összegét semmi körülmény meg nem rövidítheti, hogy tehát egész gazdasági ténykedése az aranyérték sziklaszilárd alapján épül fel. Akinek takarékpénztárban, vagy a bankban van betétje, az az mindig aranyértékben kaphatja vissza, vagyis aranyban számítva ugyanannyit kap vissza a takarékpénztártól, mint amennyit ott elhelyezett annak idején. És így van ez minden egyéb követelésnél és jövedelemnél is, viszont pedig mindenki

minden tartozását és kötelezettségét ugyancsak ilyen biztos aranyalapon átszámítva tartozik megfizetni. Ki van tehát zárva, hogy egyes osztályok a másikkal rovasára a pénzérték ingadozása folytán meggazdagodjanak, de az is ki van zárva, hogy bármiféle esélyesség csökkentse az embereknek vagyonát csak azért, mert a nemzetközi pénzpiacokon valamelyes ingadozások állhatnak be.

Az aranypengőt is ezek szerint papirpengőben fogják mindenkinek kifizetni, de annyi papirpengőben, amely összeg megfelel a papirpengő valóságos aranyértékének. A gyakorlatban — és ezt nem lehet eléggé kiemelni — a papirpengő nem fog kevesebbet érni, mint az aranypengő. De viszont az a tudat, az a biztonság, hogy vagyonának, követelésének aranyértéke minden körülmények között mindenkire nézve biztosítva marad, lényegesen körülhatáryzza a magángazdaságot minden számításába és cselekvésében. Ennek első hatása abban jelentkezik, hogy aki betétjét meghagyja a takarékpénztárnál, vagy a banknál, az oly értékálló befektetésben helyezte el tőkét, amely mindenféle esélyesség ellen körülvértézi a maga félretett pénzét. Nincs tehát semmi értelme annak, hogy valaki az okvetlenül szükséges mértéken felül kieszede a pénzt a betétből, mert ezzel megfosztja magát a tőkéjének kamatától és mert sehol sem tudja a kiszedett betétet biztosabban, értékállóbban elhelyezni, mint amilyen a takarékpénztári betét volt. Az aranypengő bevezetése tehát azt jelenti, hogy mindenkinek mindenféle járandósága a jövőre nézve teljesen aranyértékben valorizáltatik.

Kirándulók figyelmébe!

Hajduszoboszlói fürdőzők találkozója a

Hangya, 'Lilium' vendéglője

Hűvös kerthelyiség! Jégbehűtött italok!

Különő házi koszt!

Pártfogást kér Szabó Mihály

Mikor a múlt meglátogat

Írta: HARSÁNYI LASZLÓ.

(Egyszerű kis mese fiatal lányok számára. Utasítás: Lefekvés után kell bevenni, s bevétel előtt háromszor sóhajtaní, s belesugni az éjszakába egy fekete szemű fiúnak a nevét. Használat előtt felrázandó... természetesen a párna, hogy jó puha legyen s az álom rajta édes.)

Nagyapó a kandalló mellett ül, öreg családi karosszékben, s térdén lovagol szőkehajú unokája. A kedves családi kép ugyanaz, mint amelyet regényekből és novellákból már oly régen ismertünk. Öreg karos-zék, lobogó tűző kandalló, unokájának mesélgető őszhajú nagyapó... régi, régi sablonos kép. Künn nagy pelyhekben hull a hó és vastag, meleg, fehér takaró borítja az elfáradt és pihegni akaró földet.

— Soká jönnek apukáék — szól a szőkehajú Pisti, miközben nagyapó egy új hasábot dob a vörös paraszak közé. — Mesélj valamit nagyapó.

— Nem fektüdnél le inkább Pistikém? Hiszen álmos vagy. Alig bírod nyitva tartani a szemedet.

— Igazad van nagyapó, de én mégse fekszem le, míg haza nem jönnek. Azt mondták: azért nem visznek színházba, mert elalszom. Azért is megmutatom, hogy nem vagyok álmos. Pedig álmos vagyok, nagyapó. No mesélj vala-

mit.

— Hát... Egyszer volt, hol nem volt, még az óperenciás tengeren is túl, volt egyszer egy kacsalábon forgó vár. Abban a kacsalábon forgó várban lakott egy gonosz varázsló. Ennek a varázslónak volt egy gyönyörű szép lánya... Hiszen te alszol Pisti!

— Nem, nagyapó, csak lehungyom a szemem és magam előtt látom, amiről mesélsz. Csak mond nagyapó, ne félj, hallom én.

— Hát hol is hagytam el? Igen. A varázslónak volt egy gyönyörű szép lánya. Olyan szép volt a lány, hogy a nap is megállt gyönyörködni szépségében. A varázsló elzárva tartotta leányát s az ajtó elé őrnek egy hétféjú sárkányt állított...

... És a nagyapó mesélt, mesélt. Pistit pedig az Álom tündére mind beljebb és beljebb vitte a szépséges gyermek-álmok birodalmába és bár nem is hallotta már nagyapó meséjét, álmában tovább szötte azt.

Nagyapó mosolyogva nézte az alvó gyermek-arcot, amint azon az álom változatai visszatükrözöttek. Egyszer haragos arcot vágott, kis keze ökölbe szorult. Talán most a hétféjú sárkánnyal viaskodik. Máskor mosolygott az aranyzőke hajú Pisti. Talán most vezeti oltár elé a mesebeli herceg szépséges menyasszonyát.

Nagyapó elkomlyodik, mely sóhaj szakad fel kebléből. Visszazár gondolatan a múltba, mi-

kor még sima volt az arca, mikor még dióbarna fűrtökben omlott alá a ma már ősz haj. Megtört szemében már csak néha-néha lobban fel az a csodálatos tűz, amely akkor mindig égett. Égett és égetett, lángolt és gyújtott.

Ezelőtt ötven évvel... Husz éves ifjú volt... Egészen világosan emlékszik még... Téli este volt, mint most, sűrű pelyhekben hullt a hó és ő a maga husz éves fiatalágával nagyapó volt, görnyedt-hátú, őszhajú, csöndes szavú nagyapó. Kandalló mellett ült, öreg karosszékben, térdén kis unokája, talán épen szőke haja volt, mint Pistinek. S mellette egy öreg, főkötös asszony ült, szemén pápaszem s a pápaszem alatt egy mélytűző, bogárfekete szempár. Nagyanyó, aki tizenhét éves és nagyapó, aki husz. Beszéltek, zsörtölődtek, kis unokájukat becézgették, már aszerint, amint a szerep előírta. Mert az egész egy műkedvelő előadásban történt, ahol ő együtt szerepelt Mártonffy Klárral, a csodaszép, fekete szemű lánnyal.

S egy lámpalázás negyedóra után, mikor legördült a függöny, egymás mellett állott a felzúgó tapsviharban a legifjabb nagyapó és nagyanyó. Várhegyi Kálmán és Mártonffy Klári. Az öreg pápaszem alatt összevillant két tüzes szempár, összelelkelt két meglő tekintet és az öreges fekete ruhák alatt ezt dobogta két fiatal szíve: Szeretlek Klári. Szeretlek

Kálmán.

Hosszas tombolás után lecsendesült a közönség, legördült a függöny s néhány perc múlva jött a következő szám.

Klári és Kálmán a kulisszák mögött állottak. Már levetették magukról a darab-kivánta jelmezt s már valódi alakjukban, úde fiataláguk minden szépségével állottak egymással szemben. Mindketen most jöttek öltözőjükből.

— Gratulálok magának Kálmán. Igazán úgy játszott, mintha valóban nagyapó lett volna — mondja csengő hangon a bájos Klári.

— És maga volt a legszebb, legkedvesebb nagyamama, akit életemben láttam — mondja a boldog Kálmán s megcsókolja a szép lány kezét.

— Ugye kedves dolog volt ez a mi színjátékunk? — folytatja tovább. — Beláttunk a jövőbe. Ha majd a játék valóra válik és én tényleg nagyapó, maga pedig nagyanyó lesz.

— Ugyan menjen. Ne beszéljen ilyen csacsiságokat — szakítja félbe Klári és gyöngéden meglegyinti a Kálmán arcát.

Es azután mégis beszélgettek a jövőről, a jövőjükéről. Kálmán örök hűséget fogadott ott a festett színpalak között Klárinak és a csodaszép Klári megfogadta, hogy nem lesz másé, csak Kálmáné. És igazán boldogok voltak. Szerették egymást rajongó, lángoló, igaz szerelemmel és fiatal lelkek az

A bérvágók és mészárosok konfliktusa

Hírt adtunk már róla, hogy a debreceni mészáros szakosztály a vágóhid igazgatójánál panaszt emelt amiatt, hogy a bérvágók gorombáskodnak a mészáros mesterekkel, akik gyakran súlyos inzultusoknak vannak kitéve a vágóhidon. A közbiztonság igazgatója most válaszolt az ipartestületnek és közölte, hogy a vágóhidon a mészárosok és a bérvágók között csak egyszer fordult elő kisebb incidens. A jövőben a vágóhid igazgatósága az ilyen ügyekben rendkívül szigorúan fog eljárni. Megállapítja azonban az átirat azt is, hogy a panasztevő mészárosok között többször fordult elő heves szóváltás, sőt komoly tettlegesség is.

Az ipartestület az átiratot legközelebb a mészáros szakosztály tagjaival is le fogja tárgyalni.

Negyven halottja van a párisi Weekendnek

Páris, augusztus 18.

Az augusztus 15., 16., 17-én történt autószerencsétlenségek mérlege a következő: 40 halott és 194 sebesült, akik közül 132-nek az állapota életveszélyes. A sajtó sürögös rendőri intézkedést követel, hogy ünnepnapokon hasonló tömegszerencsétlenség elkerülhető legyen. A halottak és sebesültek legnagyobb része kerékpáros, motorbiciklis és gyalogjáró.

H ráessen a Debreceni Ujságban

hitte, hogy meghalnak, ha nem lehetnek egymáséi.

... Szélválasztotta őket az élet és nem haltak meg. Kálmánnak jó partit kellett csinálni, s Klári is hozzámment valaki máshoz, akit nem szeretett. És boldogtalanul éltek le egy hosszú életet, s talán sohasem voltak olyan boldogok, mint ott a festett világban, amikor nagyapót, nagyanyót játszottak. Talán ha nem a festett világban, nem a szép, de hazug szavak világában fogadnak egymásnak hűséget, minden másképp történt volna. De így...

A nagyapó újra nagyot sóhajt s fölrezen, mintha egy csodaszép világból tért volna vissza a valóság világába. Most is kandalló mellett ül az öreg karosszékben, mint akkor régen, térdén aluszik szökehajó unokája, mint akkor régen, de nincs itt a nagyanyó és nincs itt a boldogság, ami megvolt ott a festett világban. Volt nagyanyó, de az már meghalt régen. Talán érezte, hogy nem ő a mesevilág boldogság-hozó nagyanyója.

Azóta egyedül van nagyapó s most a másik karosszékben egy vén macska összegömbölyödve alszik. Nagyapó ridegnek és hűvösnek találja a szobát. Ujabb hasábot dob a kandallóba, megcsokolja alvó unokáját és újra sóhajt. És ez a sóhaj talán elszállott a mesevilág boldogság-hozó nagyanyójához.

A V I G S Z I N H Á Z B A N

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

Ma, szerdán előadásra kerül:

a „Féltékenység“

8 felvonásos filmdráma.

Félsz Pál rendezésében

Előadások 7 és 9 órai kezdettel.

olvasóink

a jegyzelvény beváltása ellenében.

A 7 és 9 óras előadások a Vígsházban. Kedvező idő esetén a Kertmozgóban tartatnak meg. (Jegyekről ajánlatos még délelőtti gondoskodni.)

A hajdusági falvakat újból ellepték a siberek és uzsorások

Három ezüst öt pengősért vásárolták össze a húsz pengősöket - Űzérkedés a betétkönyvekkel

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Azzal a súlyos valósággal, amely az utóbbi hetekben az országra szakadt, ismét felvirult azoknak az elemeknek, amelyek minden magyar szerencsétlenségéből, minden romlásból és nyomorúságból ki tudják szelni a maguk busás jóvedelmeit. Ezek a sötét, kétes egzisztenciák akik az inflációs időkben valuta csempészettel, sibilással, később a buza-konjunkturában zöldhitelekkel manipuláltak, most a pengőre vetették rá magukat s a pillanatnyilag feltámadt bizalmi válságban a falvak egyszerű népét ilyenkedtek tőlük telhetőleg kifosztani.

A Hajdu és Bihar megyei községekből mezdöbentő adatok érkeznek ennek a hiénabandának garzdálkodásáról.

Több községből kapott a Debreceni Ujság szerkesztősége hírt arra vonatkozólag, hogy a szegény falusi lakosságot tervszerűen fosztogatják. A rémhír terjesztők már hetekkel ezelőtt kihasználják a bankzárlatot és azt úgy igyekeztek feltüntetni, hogy ezt követni fogja a pénz elérhetetlensége. Hiszékeny és naiv embereket beugrattak, hogy elvessz a pénzük, ha nem egészen, akkor fele részben. Azt állították, hogy jön a pénz lebegvézés és a gazdák kényeszerkesztésén kötvényeket fognak kapni pénzükért s az épp olyan értéktelen lesz, mint a hadikölcsönkötvény.

Az óvatosan elhíntett rémhírek szétterjedése után aztán megjelentek a hiénák. Betétkönyveket vásárolták háromnegyed áron, értéktelen ingatlanokat szőttek el dupla értékű betétkönyvekért. Ilyen eset számos helyen előfordult, azonban az uzsorásokat épp úgy nem lehetett megfogni, mint ahogy annak idején a zöldhiteles uzsora vámszedőit stin sikerült csendőrkékre juttatni.

Arra vonatkozólag, hogy milyen dolgok történtek kint vidéken, érdekes levelet írt nekünk egyik olvasónk, aki többek között a következőket írja.

„Most néhány napja kitalálták, hogy a papírpénz a drága jó bankó veszíteni fog értékéből, banknyelven devalválódik. Az ezüst persze nem-

Tíz pengős bankóval vettek nyolc ezüst pengőt, 20 pengősért adtak három 5 pengős ezüstöt. Végig harácsolták a magyar falvakat s kirabolták a szegény falusi népet.

Buzával is spekuláltak. Jön hozzám egy szegény becsületes kis hérlő, jó magyar ember s azt mondja: „Ha buzája van a doktor urnak, adja el még ma vagy örölte meg még ma, mert holnapról kezdve a malomok felét elveszik vámra“. Megnyugtattam a szegény embert, hogy ez hazugság, ez rémhír s ez is a hiénák műve.

A megrémült paraszttól jóval a

Romániában is megalakult a Garancia-bankszindikátus

Bukarest, augusztus 18.

Bukarestben aláírták a Bankszindikátus megalakulásáról szóló okiratot s ennek alapján a Bankszindikátus már meg is kezdte működését. A Garancia bankszindikátus elnökevé Anghelescut, a Nemzeti Bank volt kormányzóját nevezik ki. Argetoianu pénzügyminiszter ugyancsak aláírta a Bankszindikátus megalakulásáról szóló okiratot. Az aláírás után Argetoianu a pénzügyi helyzetéről tárgyalt a megjelent bankigazgatókkal. Megvitatták a megbukott Berkovitz-bank ügyét és arra a megállapodásra jutottak, hogy a bank saját vagyoni garanciája mellett lehetővé kell tenni a pénzügyi intézet további működését.

Eli és Max Berkovitz bankárokat fogadta ezután Argetoianu. A bankárok ismertették pénzügyi helyzetüket jelenlegi helyzetét és átadták a saját vagyoni garanciájukról szóló okmányokat, mire Argetoianu közölte velük, hogy a Nemzeti Bank hajlandó megszavazni bankházuk részére 150 millió hitelt.

Erdély számára is támogatást ígérnek

A hétfői nap folyamán Argetoi-

tőzsdei ár alatt vették össze a búzát és még a jogos bolettát sem adták oda neki. És a szegény, kiuzsorázott paraszt boldog volt mert azt hitte, hogy a „jószívű“ zsidó megmentette a nagyobb károsodástól.“

Mikor ezeket az adatokat közöljük, ismételtén felhívjuk a hatóságok figyelmét, hogy az új fajta siberek és uzsorások ellen minden lehetővé kövessenek el és igyekezzenek gátat vetni annak a rablásnak, mely egyes falvakban folyik. Ezekre a dögmadarakra kiméletlenül le kell csapni, mert csak teljes eréllyel lehet megakadályozni a magyar falvak népének újabb kifosztását. Tudomásunk szerint Hajdu vármegye területén ma is hivatalból kell üldözni az uzsorát azonban ha az uzsora törvény alkalmazása nem volna elegendő, akkor ott vannak a legújabb szükségrendeletek, amelyeknek alapján kétségen felül el lehet járni az uzsorások, siberek gyűlévész hada ellen.

anu kihallgatáson fogadta Hans Ottó Rothot, a német párt elnökét is, aki az erdélyi bankok részére kérte a kormány támogatását, mivel ezek a pénzügyi intézetek erősen megérezték az utóbbi hetek pénzügyi eseményeit és szintén nehézségekkel küzdenek. Argetoianu hangoztatta, hogy a kormány ugyanabból a szempontból nézi az erdélyi pénzügyi intézeteket is, mint az okiráltságbelieket és adott esetben kellő támogatást fog nyújtani.

Az Univerzál értesülése szerint a garancia bankszindikátust alkotó bankok és a Nemzeti Bank kiküldötteinek tanácskozásán úgy állapodtak meg, hogy az egyes pénzügyi intézetek reprezentánsainak a szindikátus vezetésébe való beleszólási és döntési joga fordított arányban lesz a szindikátussal szemben fennálló adósságukkal. Azoknál a tanácskozásoknál, mely valamely résztvevő bank által kért hitelre vonatkozik, az illető banknak nem lesz szavazati joga. A Bankszindikátus működését egyelőre egy évre kontemplálják.

Lejünk támogatja, ha hirdetőinknél vásárol

Nem történt ötvenezer pengős sikkasztás a hajdusámsoni Hitelszövetkezettél

Szabadlára helyezte a vizsgálóbíró Kruppa Ionát

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Több debreceni lap tegnapi számában hosszabb tudósítás jelent meg a sikkasztásról.

a földbirtokrendező eljárás során az O. F. B. megváltotta és az Országos Központi Hitelszövetkezet után 120 hajdusámsoni kisember-

— a hiányt megtérítették. — A faluban azonban több gyanúsítás hangzott el, sőt névtelen feljelentés is történt, mire a csendőrség megindította a nyomozást és így került Kruppa Ilona előzetes letartóztatásba, amelyet azonban, mint fentebb már említettük, kedden megszüntettek ellene, mert a

bonyolult ügynek tulajdonképpen nincsen károsultja. Nyilvánvaló tehát, hogy tulzottak voltak az 50.000 pengős sikkasztásról elterjedt hírek, mert valójában csak szabálytalanságokról lehet szó. Ezek miatt azonban az O. K. H. nem tett feljelentést.

cs egy-egy nyomozás eredménye egészen más megvilágításba helyezi az 50.000 pengős sikkasztásról elterjedt híreket és bár tényleg történt több feljelentés Kruppa Ilona ellen, annyi máris tényként megállapítható, hogy az első híradások tulzottak voltak és egyáltalán nincs szó 50.000 pengős sikkasztásról, hanem jóval kisebb összegű elszámolási differenciák történtek nem a hajdusámsoni Hangya Szövetkezettél, hanem az ottani Gazdasági Hitelszövetkezettél, ahol Kruppa Ilona 5 év óta főkönyvelői teendőket végez. A nyomozás tehát teljesen más fordulatot adott az ügynek és a debreceni kir. törvényszék Kruppa Ionát a keddi nap folyamán szabadlára is helyezte.

Az egész bűnügy keletkezése, — mint Hajdusámsonból jelentik, — a Tabak Mayer-féle szőlőbirtok megváltásának idejére vezethető vissza. A 150 holdas szőlőbirtokot

és kilép az O. K. H.-ból. Ezzel a Hajdusámsoni Gazdasági Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja 20.000 pengős alaptőkevesztéséget szenvedett, mire az O. K. H. megvonta a hitelt a Hajdusámsoni Gazdasági Hitelszövetkezettől.

Erről a hitelmegvonásról Kruppa Ilona tájékozatlanságából nem vett tudomást és mivel Hajdusámsonban a szegény kis emberek ezután is éppen úgy jöttek kisebb-nagyobb kölcsönökért, mint ezelőtt, Kruppa Ilona a kölcsönökét folyósította is, de nem szabályszerű bekebelezésre, mint kellett volna. Ezekről a hitelfolyósításokról az O. K. H. nem tudott. A központ revizora a félévi mérleg vizsgálatánál vette észre ezeket a szabálytalan kölcsönfolyósításokat és felelőségre vonták Kruppa Ionát, akinek hozzájárulója erre, — látva, hogy a kölcsönfolyósítások tényleg szabálytalanok voltak,

akik ellen rablás címén indult meg a bünyvádi eljárás. Pár nappal ezelőtt ugyanis éjszaka figyelmes lett Bognár Sándor nagykereskedő kocsisa, hogy az istállóban többen tartózkodnak és suttognak. Kiáltani akart, de a titokzatos látogatók ebben a pillanatban rárohantak és betörték a száját. A szerencsétlen, halálra rémült ember egy hangot sem tudott kiejteni s a lókötők hozzáfogták a munkájukhoz. Három lovat akartak elkötöni az istállóból. Közben azonban a gazda is meghallott valami gyanús zajt és kijött a lakásból. Még látta a hajnali szürkületben, amint három ember az istálló körül ólalkodik és feléjük kiáltott. Erre a lókötők szélsébesen futásnak eredtek s még az istállóból elkötött három lovat is az udvaron hagyták. — Bognár Sándor üldözőbe vette a lólovajokat, azonban ezek eltűnt-

lovat akartak elkötöni ólalkodó istállójából

de a debreceni vizsgálóbíró helyezte őket

tek a kukoricásban és órák hosszúra tartó kutatás sem vezetett eredményre.

Bognár Sándor még másnap korán reggel megette a feljelentést a csendőrségen, ahol bizonytalan személyleírást is adott a tolvajokról s kijelentette, hogy azok feltétlenül csak cigányok lehetnek. Ennek alapján indult meg az eljárás és a csendőrségi nyomozás részbeni eredményre vezetett. Ugyanis nemrégiben több, ehhez hasonló ügyben már nyomozott a csendőrség és ez alkalommal a fentebb említett három cigány is súlyos gyanuba került. — Most is Rostást, Ajtait és Balogot gyanúsították a lókötési kísérlettel, akik azonban körömszakadtig tagadtak. Dr. Csáki János debreceni vizsgálóbíró-segéd kedden délelőtt hallgatta ki a három cigányt, akik ekkor is tagadtak. — Minthogy pedig nem volt ellenük konkrét bizonyíték, a vizsgálóbíró-ság mind a három cigányt szabadlára helyezte. A nyomozás azonban tovább folyik a nagykereskedő lókötők kézrekerítésére.

A rézmetszés művészete a debreceni református kollégiumban

A rézmetsző diákok

írta ESEDI ISTVÁN

3.

Szintén az első rézmetsző diákok közé tartozik a püspökladányi születésű — később országoshírű művész — Karacs Ferenc is, aki alsó és felső tanulmányait a debreceni ref. kollégiumban végezte és mint togátus diák 1787-ben írta alá a főiskolai törvényeket — subscribált.² Karacs saját állítása szerint a térkép-rajzolást és az érbevaló metszést az iskolában kezdte meg.³ Azonban ilyen fajta munkája ez időből nem maradt ránk.⁴ Legalább nem tarthatjuk metszet utáni lenyomatnak sem a „*Figurae geometricae, quae delineavit — és nem sculpsit — Franciscus Karacs anno 1788*” c. munkáját, mely tíz 4" lapon különféle geometriai és stereometriai figurákat tartalmaz, épügy, mint azt a 31 darab térképlapot sem, melyet „*Descriptio Orbis Antiqui in XXXIV Tabulis delineata per Fr. Karacs A. P. C. N. MDCCCLXXXIX.*” gyűjtemény alatt őriz a debreceni kollégium nagy könyvtára. Egy 19 éves ifjú theológusnak pompás tollrajza és ügyes színezése ez atlasz s a német „*Descriptio Orbis*

¹ Togátus diák megfelel a mai akadémiai vagy egyetemi hallgatónak, nevüket az akkori diákok egyenruhától (toga) nyerték.

² Dr. Eesedi I.: Karacs Ferenc térképmetsző élete és művei. Debrecen. 1911. 19. l.

³ Karacs Teréz: Jegyzetek Karacs Ferenc életéhez 1885. Kézirat a debreceni ref. koll. nagy könyvtárában.

⁴ V. O. Dóczy I.: Rézmetsző diákok. A debreceni Művészeti Értékelő 1894—95. 163. l.

Antiqui in XLIV. Tabulis exhibita a I. D. Koelero Hist. et Polit. P. P. Aldorfino studio atque opera Chr. Weigelii Norinbergae.” c. térkép-gyűjtemény hiányos másolata. Egy fejlődő tehetségnek munkái ezek s gyakorlatának hiányait nem egy elrontott térképlap bizonyítja.

Karacsal együtt kell felemlitenünk korszántói Pethes Ferencet is, aki szintén Karacsnak idősebb kortársa, debreceni diák (1872—86.) és 1786-ban ugyanott köztanítója volt. Igaz, hogy az ő debreceni tartózkodásához egyetlen egy munka sem fűződik, de ő tervezte és rajzolta a távoli Hollandiában rövid öt évi tartózkodása (1788—93.) alatt azt a néhány magyar nyelvű térképet, amellyel pompásan díszítette az általa hibátlanul kiadott bibliát: „*Hollandi magyar Biblia. Ultrajektom 1794.*” hogy az akkori angol regens — a későbbi IV. György, értékes aranyéremmel jutalmazta meg érte.

E derék munkát Pethe később, részletekben még hazánkban is kiadta, csakis így kerülhetett Debrecenbe, e táblák közül a mai napig meglévő két darab két-két térképpel (v. m.: *Szent vezér, Izrael országa; Római birodalom és Sidorszag*, melyet ma is bizonyos csodálattal szemlél a szakember. E szépen kidolgozott 36x44 cm. réztáblákon mindeniken be van véve a szerző neve: *Pethe composuit et delineavit, Senlp. van Baansel.*”, tovább a rendeltetési helyük: köztessék e tábla a Józsva könyve után. Pethe maga nagy jelentőséget tulajdonít e munkájának. „Vedd kedvesen — olvasható az egyik réztáblán — szíves fáradozásunknak e csekély gyümölcsét, annyival inkább, hogy ezt talán mint 'sengét' úgy találod édes Magyar Hazánkban.”

Tény az, hogy sem Karacs, sem Pethe nem metszettek maradandó alkotásokat debreceni tartózkodásuk alatt, később pedig mind a kettőn távol estek az „alma mater”-től — Karacs

¹ Balogh F.: A magy. prot. egyháztörténelem részletei. Debrecen, 1872. 70. l.

1795-től Pestre, Pethe a Dunántulra, majd Bécsbe tevén át lakhelyét. Pethe magyar nyelvű mappái megelőzték Karacs ilyenmő alkotásait. De Karacs antik-térképeivel, Pethe a szent-könyvben alkalmazott szép mappáival irányt, buzdítást adtak a debreceni deákoknak nagyarányú munkájuk megkezdéséhez.

Az első magyar iskolai atlaszok

A szabadkézi rajz tanítására is adtak tankönyvek a tanulni vágyó magyar ifjuságnak tíz évvel előbb, hogy sem a Kollégiumban az első rajztanári tanszék szerveztetett. Amde míg a tanárok jó magyar tankönyveket írnak, deákaik a tanítás segédeszközeinek előállításán fáradoznak. Ezek sokszorosítása pedig az akkor már divatját multá fametszet helyett rézmetszetek segélyével történt. Ezért a deákok közül sokan megtanulják a rézmetszést. E mesterségnek már szép multja volt körükben s az iskola meg folyton ébren tartá e művészet-hez való készségeket azért, hogy már a tanítás kezdőfokától kiindulva nagy gondot fordított a szép betűvetésre, úgy annyira, hogy még a betűmintákat is megszabja a tanulóknak. Ezt pedig nemcsak a tanterv bizonyítja, hanem az e korból nagyszámmal fennmaradt, gyönyörű betűkkel írott levelek az iskolából eltávozó akademikus rektoroktól, mely szép és gondos betűket a papírról a réztáblára átvinni véső segélyével egyáltalán nem lehetett nehéz.

Azonban e mesterség elsajátítása még sem ment egyszerűen. Eleinte csak egyes vonalak, betűk vagy szavak bevésését kísérik meg, később egyes latin vagy magyar jelmondatot vagy éppen egy-egy verset metszenek rézbe, ami ismét nagyobb ügyességet követelt. E versek közül sok elveszhetett, de a ránk maradt pár darab klasszikus példáját adja a celtusi pezsgő diákelet egészséges, jóízű humorának.

¹ Sárváry P.: A rajzolás mesterségének kezdetei I. és II. drb. Debr. 1804. és 1807.

(Folyt. köv.)

London lesz a hangosfilmek világgözpontja

Erdekes adatok London és Hollywood élet-halál harcáról

Amikor három héttel ezelőtt New-Yorkot elhagytam és Londonba utaztam, nem kevesebb, mint három külön konferencia tárgyalt az amerikai filmipar sorsáról. A konferenciákon az amerikai filmipar képviselői és azok európai képviselői vettek részt. Mind a három konferencia előtt egy nagy kérdés függött: Hollywoodnak, mint a világ volt filmvárosának hanyatlása és az amerikai filmipar megmentése egy gyors elköltözés útján.

A legjobb filmközpont

Az új központ az ó-világban lesz. Ebben ugylátszik minden filmszakértő megegyezik. Sőt már az is nyilvánosságra jutott, hogy London környékén fognak felépülni az új hatalmas hangosfilmstudiók, valahol oly helyzetben, hogy a tenger felé épülő mozgási szabadsággal bírjanak, mint a Santa Monicai stúdiók a Csendes Óceán partján.

A stúdiók tengerparti nyulványai minden valószínűség szerint Brighton környékén lesznek, ahol a filmesek már nagy területeket vásároltak össze és a terveket is elkészítették már. Brighton lesz nemcsak a műhelyek központja, hanem itt lesznek inkább a starok strandjai, klub és játszóhelyei.

Mikor? En azt hiszem, hogy jóval öt éven belül.

Rémület a newyorki filmkő-örben

Fenti jóslatokat nem előlegezem saját szakállamból. Már jóideje különböző hírek keringtek a filmvilágban, amelynek folytán igyekeztem érintkezésbe lépni a filmvilág generálissmuszaival. Beszélgettem stúdiótulajdonosokkal, filmkölcsonzóvállalatok igazgatóival, mozinagytulajdonosokkal, — egyszóval mindenivel, aki csak számít valamit a filmvilágban.

Jellemző, hogy nem volt nehézségem velük sem Hollywoodban, sem New-Yorkban, annál is inkább, mert ma már mindenki nyíltan beszél a nagy elkövetkező változásokról.

Hollywood hanyatlása

Ami pedig a hatalmas hollywoodi tőkebefektetéseket illeti — a volt nagycsillagok, akik állásukat fogják veszteni, a föld és háztulajdonosok, akik vagyoniuk értékének nagyrésztét el fogják veszteni és a többi száz egyén, kereskedő, alkalmazott, segédvállalat... hát bizony ezek már ma elkezdtek a sirást meg panaszkodást. Az érdekelték nagyserege mindent megtenne, hogy a válto-

zást megakadályozza, de hát per-se minden hiába.

Meg is mondom, hogy miért. Eddig a mozcisillag volt a fődolog Ezekután pedig a téma, a darab lesz a filmrendezők kedvence. Bár az amerikai filmrendező szívesen megakadályozta volna az angolországi darabok és színészek hatalomrajutását, de hát őt is a világpiac irányítja.

A nem kívánatos amerikai nyelv

A publikum eddig türelmes volt. Ameddig a hangosfilm újszerű játék volt, a közönség hajlandó volt mindent megnézni és meghallgatni. A közönség megnézte a hajdani kedvenceit hangosfilmekben egyszer. De aztán elég volt.

Nem mintha a filmmágnások nagyon szeretnék Londonban jönni. Hiszen így is elég féltékenyek voltak a növekvő angol filmiparra. De nincs választásuk. A piacot egyszer és mindenkorra a beszélőfilm uralja és egyszerűen London javára döntötte el a filmközpontok harcát. London az angolul beszélő világ természetes és földrajzi középpontja.

Itt vannak a darabírók, az angol színészek és színésznők. A klíma pedig, amely hajdan esetleg London ellen szólt, ma már nem játszik szerepet.

A filmszerep problémája Londonban sokkal könnyebben oldható meg, mint Hollywoodban. Rövid távolságban London körül mindenféle és fajta tájkép kapható a tropikus sivatagtól kezdve, hatalmas erdőig és havasoktól jeges tavakig.

Angol nyelv a fődolog

Akarmelyik jó, Angliában készült darabnak nagy piaca és kelete van Amerikában. Az angol mozgóképszínházak piaca, a világ 62,000 mozijából 40,000-et foglal magában. Vagyis 40,000 film-színház kíván ma jó angol darabokat, ahol a nyelv nem amerikai, hanem angol legyen. Ebben a 40,000 színházban fekszik a filmipar minden kereseti lehetősége.

Nyelvszerek nagy tömege Londonban

Eltekintve angol filmeiktől minden Londonban készült filmet, franciául, németül s esetleg spanyolul és olaszul is ki fognak állítani.

Hollywoodban mindez nagyon nehéz. Jó idegen színészek nagyon messze vannak. Minden egyes filmért hosszú tengeri utazást kellene az egyes francia, vagy német színész megtegyen, hogy Hollywoodba eljusson. A hosszú ut persze üzletileg veszteség. Londonban azonban 24 órán belül össze lehet állítani bármilyen bel-földi csoportot.

Tőkebevonulás Angliába

Az új fejlemények nemzetközi jelentőséggel bírnak. A filmipar az Egyesült Államoknak harmadik iparága. Hatalmas nyereségekkel bír és vásárló ereje mérhetetlen. Piaca pedig az egész világ. Indirekte hatalmas propagandát jelent amerikai áruk részére.

Ezekután mindezt Anglia fogja élvezni. A világpropaganda ezután Hollywood helyett Londonból fog kisugározni és a pénz Hollywood helyett Londonban fog folyni. Bár a tőkebefektetés Amerikából fog kiindulni, az ipar rövidesen angolá fog fejlődni, természetesen számtalan külföldi szakértő segítségével.

Az angol színészek és scénáristák új, hatalmas feladatokat fognak kapni, ők fogják ezután a világ minden sarkát a vászonon mulattatni.

Eleinte magától értetődőleg sok operateur, rendező és tervező lesz Hollywoodból importálva, azonban a világpiac kívánsága révén rövidesen angol izlés fogja az irányítást átvenni.

A „Rákóczi Ferenc“ 12-ik gyalogezred első zászlóaljja bűnvádi feljelentést tett egy debreceni soffőriskola tulajdonosa ellen

A debreceni „Rákóczi Ferenc“ 12-ik gyalogezred első zászlóaljja tegnap délelőtt bűnvádi feljelentést tett Povázy Géza ismert debreceni soffőriskola tulajdonosa ellen. A feljelentés szerint Povázy Géza elvállalta a zászlóalj néhány tisztjének és legénységének állományban szolgáló katonájának oktatását. Az elméleti oktatásért fejenként 6 pengőt, a gyakorlati oktatására pedig fejenként 30 pengőt szedett be, kötelességének azonban vagy egyáltalán nem, vagy csak immel-ámmal tett eleget. A közkatonák közül sokkal szóba sem állt. Többször megtörtént az is, hogy autóját benzin és olaj nélkül bocsájtotta a soffőrvizsgá-

ra készülő tisztnek, altisztnek és közlegénynek rendelkezésére, holott az üzemanyagról neki kellett volna gondoskodni. A legnagyobb meglepetés akkor érte a zászlóalj tisztjeit, altisztjeit és közlegényeit, amikor Povázy autóján vizsgára jelentkeztek és a vizsgáztató Egyedy Andor műszaki igazgató kijelentette, hogy a soffőriskola tulajdonos autója nem alkalmas arra, hogy azon vizsgázzanak. A soffőrvizsgát ezért félbe is kellett szakítani. Povázy ilymódon a zászlóalj tisztjei, altisztjei és közlegényei közül összesen 28 embert károsított meg.

A rendőrség a feljelentés ügyében megindította a nyomozást.

Oltókéssel felmetszette veje hasát egy egrí földműves

Eger, augusztus 18. Tegnap délután 5 és 6 óra között véres verekedés játszódott le a Kossuth-utca 72. számú ház udvarán. Varga József 65 éves földműves oltókéssel felmetszette vejének, Juhász Istvának a hasát, úgyhogy a szerencsétlen ember most élet és halál között lebeg az Irgalmasok kórházában.

Vargánaknál a csengőiskolai bucsu alkalmából volt szombaton családi összejövetel. Az öreg Varga vejével borozgatott egész délután, de lassankint összeszólalkozott a két ember s egy-kettőre verekedést is kezdtek. Juhász állítólag iddoggálás közben nekiesett apósának, főbeverte, majd a földre teperve, meg is rugdosta.

Varga, mikor kiszabadította magát veje kezei közül, felkapta a mellette levő oltókést és végighasította vele Juhász István hasát.

Juhász nyomban összeroskadott a szurás után és borzalmas sebéből széles sugárban ömleni kezdett a vér. A család megrémülve futkosott segítség után, majd kihívták a mentőket, akik kórházba szállították a sebesültet.

Varga József ellen megindult a bűnvádi eljárás.

Három hónapos kiméleti időt kérnek a miskolci kereskedők

Miskolc, augusztus 18.

A miskolci kereskedők országos mozgalmat indítottak és tetraiban kérik, hogy a kormány adjon három hónapi kiméleti időt a kereskedők mindennemű fizetési kötelezettségére nézve belföldi viszonylatban, hogy ez alatt az idő alatt fizetési kötelezettségeiket úgy, ahogy rendezni tudják és ezzel szorongatott helyzetükben levegőhöz jussanak. Hivatkoztak arra, hogy a bankzárlat következtében és az azóta kialakult pénzügyi viszonyok mellett a kereskedők kinlevőségei nem folytak be olyan mértékben, mint ezelőtt s ha kiméleti időt nem kapnának, a kereskedők egész sora lenne kénytelen üzletével felhagyni.

A Singer varrógépek

mégis a legjobbak!

Tűzhelyek
na y választék an
Nagy vasüzletében
Csepő-utca 77. Kanyarodó.

Traktor-, autó- és cséplőmotor Gyújtómágnes javítások

accumulátor töltést és javítást
gyári jóvá lással végez.

Bosch szolgálat
Debrecen, Széchenyi-utca 24. szám.

A Singer varrógépek

mégis a legjobbak!

Cégem a **Takarékosság** kötelékébe belépett!

Aki a magyar fogyasztó közönség filléreiből élt, erkölcsi kötelessége mindaddig, amíg arra csak egy mód is kínálkozik, a nehéz viszonyok dacára **hitellel részükre rendelkezésre állni.**

Ezért cégem, mint eladó a mai naptól kezdve a Takarékosság pontosan fizető vevőinek rendelkezésére áll s a Takarékosság Kereskedelmi R. T. útján kibocsájtott könyvekre férfi, fiu ruhát, szöveteket stb. készséggel kiszolgál.

Óriási áruraktárunk vásárlási kényszer nélkül is megtekinthető.

**Magyarország egyik legnagyobb
férfiruha áruháza a**

MAGYAR RUHAIPAR

az „Arany Bika” szálló épületében.

Harmincnyolc millió pengővel csökkent a bankjegyjárgalom

Budapest, augusztus 18.
A Magyar Nemzeti Bank bankjegyjárgalma az augusztus 15-i kimutatás szerint az elmúlt üzleti héten 38,3 millió pengővel csökkent. A girókövetelések egyenlege 19,3 millió pengővel növekedett, amely összegből az állami számlákra 14,7, egyéb számlákra pedig 4,5 millió pengő folyt be. A váltótárca állománya 4,6 millió pen-

gővel apadt. Az érckészlet csökkenése 8,6 millió pengő, amelyből váltópénzkészlet kielégítésére 6,6 millió pengő esett. Az egyéb követelések 4,5 millió pengővel csökkentek. Egyéb tartozások ellenben 1,1 millió pengővel emelkedtek. Az állami angolfont kölcsön az e heti kimutatásban még nem szerepel.

A fővárosban és vidéken megkezdtek a valutaüzérek elleni hadjáratot

Budapest, augusztus 18.

A rendőrségre az utóbbi napokban több bejelentés érkezett, hogy egyes kávéházakban zugyűzők külföldi valutákkal üzérkednek. A feljelentésekre a rendőrség tegnap este razzia-tartott több ilyen kávéházban, ahol ezek az ügynökök dolgozni szoktak. A razzia során nyolc embert állítottak elő a kerületi kapitányságokra.

Az előállítottak valamennyien tagadák, hogy üzérkedtek volna. Mikor megmozdították őket csakugyan nem találtak náluk semmit. Az ügynökök ugyanis annira meg vannak szervezve, hogy legtöbbször nem is tartja magánál az eladásra szánt valutát, hanem valamelyik társánál van a pénz, aki messziről követi. Mikor az ügynök bejött, nem találta nála semmit mindent letagadhat, társa

pedig, aki csendesen viselkedik, eltűnik. Ennek ellenére azonban a rendőrség megindította az ellárást az ügynökök ellen, mert elégségesnek tartja azoknak a vallomását, akik kijelentik hogy az illetők a hivatalosnál magasabb árfolyamon kínálták nekik valutát. Így az éjszaka ellogott ügynökök ellen megindították az ellárást.

Kiskunfélegyháza jelentés szerint a csendőrség a gazdasági helyzettel kapcsolatos rémhírterjesztés miatt letartóztatta Korom József biztosítási ügynököt, valamint Szeri János és Szilasi Jánost, akik Kiskunfélegyháza és a környező tanyákon fantasztikus rémhíreket terjesztettek. Az őrizetbe vett embereket még az éjszaka folyamán beszállították a kecskeméti ügyészség fogházába.

Ujabb helyszíni kihallgatásokat tartott a debreceni vizsgálóbíró a balmazújvárosi rablógyilkosság ügyében

Szeptemberben főtárgyalásra kerül a gyilkossági bűnügy

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A balmazújvárosi hármast rablógyilkosság ügye állandóan foglalkoztatja a debreceni igazságügyi hatóságokat. Szabó Sándor, a bestiális gyilkos minden fórum előtt teljes beismerő vallomást tett arra nézve, hogy tettét előre megfontoltan követte el és ezeknek a vallomásoknak az alapján a debreceni vizsgálóbíró le is tartóztatta s most Szabó Sándor már hetek óta a királyi ügyészség fogházában ül a második emeleti hatvenegyes számú maganzárkában, ahol senkivel sem érintkezhet. Dr. Preineszberger Jenő törvényszéki tanácselnök, a debreceni központi vizsgálóbíró vezetje ezzel az üggyel kapcsolatban elrendelte a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a gyilkos vallomása minden tekintetben megfelel-e a valóságnak. —

Ezért tegnap, kedden reggel dr. Preineszberger Jenő központi vizsgálóbíró kiszállt a helyszínre, Balmazújvárosba, ahol tanukat hallgatott ki a gyilkosság körülményeire vonatkozólag.

Mint illetékes helyen értesülünk, a balmazújvárosi gyilkossági bűnper szeptemberben kerül főtárgyalásra s dr. Jenev Sándor törvényszéki tanácselnök fogja letárgyalni. Jogász körökben a legnagyobb érdeklődéssel néznek a bestiális gyilkosság tárgyalása elé. Általános vélemény az, hogy Szabó Sándor köztársasági halálbüntetést fog kapni. Hiszen a balmazújvárosi gyilkosság az utolsó két évtized legkegyetlenebb módon elkövetett bűnténye. Három is áldozatul estek a bestiális embernek, aki csaknem egy hónappal megelőzően kitervelte már a bestiális gyilkosságot.

Építetők és házuladonosok FIGYELME!

Ezuttal tisztelettel bátorkodom felhívni, hogy lakásom és raktárom István-ut 10/b. alá helyeztem át, hol mindennemű tetőfedéseket, falburkolásokat és szigeteléseket a legolcsóbb áron vállalom. További nb. pártfogásait kérve b. rendelőimtől, tisztelettel

BULYOVSKY

előfedő, falburkoló és szigetelési vállalkozó. Telefon 84

Felrobbant egy rakéta a szatmári tüzoltótorony tetején és öt embert megsebesített

Szatmár, augusztus 18.
Megrendítő szerencsétlenség történt szombaton este Szatmáron. Vasárnapra tüzoltó ünnepélyt hirdettek és a népnepély reklámozására toronyzenét rendeztek. Puscasi Aurél tüzoltó parancsnok maga is felment a tüzoltó toronyba, ahol próbából egy rakétát akart kilőni. A tizenhatos vadászfegyverből kilőtt rakéta azon-

ban közben felrobbantotta a vadászcsovet, Puscasi jobb kezefejét megsebesítette és megsebeszte Czegenyi Ferenc önkéntes tüzoltót, Gerényi Pál parancsnokot és két katonazenészt.

Puscasi kezét szombat éjjel a kórházban amputálták, Czegenyin koponyalékelést hajtottak végre. A többi sebesülések nem súlyosak.

Jászkarajenő egyik tanítóját pusztá kézzel úgy megverték, hogy egy hét múlva meghalt

Karcag, augusztus 18.

A jászkarajenői csendőrök tegnap bekisérték a szolnoki fogházba Cseh János 20 éves és Káposztás Jenő 21 éves jászkarajenői lakosokat, akik egy hét előtt Gödér Antal 41 éves tanítót úgy összeverték, hogy az tegnapelőtt este a szolnoki kórházban, ahol ápolás alatt állott, szenvedett súlyos sé-

rüléseiben meghalt.

A verekedés korcsmai összeszólalkozásból támadt s Cseh és Káposztás vallomása szerint ők pusztakézrel ütlegelték a szerencsétlen tanítót.

A vasöklű verekedők letartóztatásban maradtak, az eljárás halált okozó súlyos testfésért indult meg ellenük.

Szeszélyes időjárás világszerte

Paraguayban többszáz embert megölt az orkán

Buenos Ayres, augusztus 18.
Paraguayból borzalmas orkán-katasztrófát jelentenek. Villa Rica városában és több szomszédos községben példátlan erejű forgószél pusztított, amely úgy anyagiakban, mint emberéletben óriási károkat tett. Magában Villa Ricában több, mint négyszáz házat döntött romba az itéletű. A többi ház is erősen megrongálódott. A halottak és sebesültek számát több százra becsülik. Megbízható jelentések még nem érkeztek, miután az összes táviró- és telefonvezetékeket széttepte a vihar.

Tizennégy halottja van már az angliai orkánnak

London, augusztus 18.
Az angol partvidéken pusztító

orkának eddig már tizennégy halálos áldozata van. A vihar elsősorban a partvidék nyaralóhelyein okozott nagy károkat, nagy pusztítást vitt végbe azonban az ország belső részében is. Az Ariel francia yacht, amely yachtversenyen vett részt a La-Manche csatornában, nyomtalanul eltűnt. Attól tartanak, hogy a yacht 15 utasával együtt a tengerbe veszett.

Havazott az amerikai Denverben

Páris, augusztus 18.

A Newyork Herald denveri jelentése szerint a város fölött tegnap hóvihar vonult végig. A vidék téli képet öltött, a hőmérséklet hirtelen lehűlt s az utcán az emberek prémekben és bundákban járnak.

A Debreceni Ujság előfizetőinek és olvasóinak nagy értékű kedvezményt nyújt a városi uszoda látogatására

A városi uszodában előfizetőink és olvasóink a rendes napiárakból, valamint a havibérletjegyekből 20% engedményben részesülnek, gyermekeik pedig 33%-ban,

míg az idénybérletnél 44% engedményre tarthatnak igényt.

A szelvényeket, amelyek bemutatása ellenében ezek a kedvezmények igénybevehetőek, az alábbiakban közöljük.

DEBRECENI UJSÁG

VAROSIUSZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér

a 60 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 50 fillérért válthatja meg Szerdán, augusztus 19-én.

(Felnőttek részére.)

DEBRECENI UJSÁG

VAROSIUSZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér

a 30 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 20 fillérért válthatja meg. Szerdán, augusztus 19-én.

(Gyermekek részére.)

A fenti szelvény beszállítása ellenében kedvezményes áru idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza I. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztárájánál állítják ki. Havi bérletjegyek a kiváltástól számított 30 napig érvényesek.

Hírek

1931 augusztus 19. szerda
Prot. Huba. Kath.: Lajos.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kigyó” Piac-utca 33. — Muraközy. Piac-u. 72. — „Sas” Hatvan-u. 70. — „Csillag” Arad-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban változókéony idő mellett sok helyütt — különösen a Dunántulon — voltak egy-két milliméteres esők, az Alföld nagyrészt azonban ismét nem esett. A hőmérséklet az Alföldön és az Alsódunántulon 25-28 fokig emelkedett. Az északnyugati felvételben jóval alacsonyabb maradt.

Budapest 18-án délben a hőmérséklet 22 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 762 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Változókéony idő, helyenként (inkább csak nyugaton) esővel.

Bőröndöt,

— Vasárnap lesz a gyászistenlisztet Rapos Viktor emlékére. Dr. Domján Elek tiszavidéki főesperes a mai nap folyamán átvette az ev. lelkési hivatalt, a lelkési teendők további végzésére az eddigi helyettest, Paputh Viktor lelkészt kérte fel október 1-i hatállyal. Délután 5 órakor a Filológusok Gyűlése elnökségével gyűlést tartott, megrendüléssel vették a gyászírt szeretett lelkészü tragikus elhunytáról, elhatározta, hogy a temetésen magát méltóképpen képviselteti, kóporsójára koszorút helyez, az augusztus 23-án délelőtt 10 órakor tartandó gyászistenlisztet részt vesz, felkéri tagjait ezután a gyászistenlisztet való megjelenésre.

— Sok a talált tárgy Debrecenben. Debrecenre már sok minden jelzöt ráakasztottak, a feledékeny emberek, vagy még inkább a gondatlan emberek városának azonban még aligha nevezték el, pedig többek között ez a jelzöt is joggal ráillene. — állapították meg tegnap a rendőrségen. Talán sehol az országban nem vesztenek el annyi mindent az emberek, mint Debrecenben. Csak a napokban irtuk meg, hogy még olyan dolgokra sem tudnak ügyélni, mint az ópium, koffer, kalap stb. Hogy ez mennyire igaz, élénken bizonyítják az utolsó 24 óra leforgása alatt bejelentett elvesztett tárgyak, amelyek között női és férfi pénztárcák, női ridikulók, egy Atlasz kerékpár, vízmentes ponyva, egy pár női cipő egy Zeisikon fényképező gép, női kizitáska, aprópénz, karikagyűrű és más ezekhez hasonló dolgok szerepeltek. A talált tárgyakat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

— Előkelő esküvő. Kedden délután előkelő közönség jelenlétében esküdött örök hűséget a római katolikus templomban Ulrich László, a Debreceni Első Takarékpénztár fiatal tisztviselője, Ulrich Jenő a Tiszántuli Körzeti Hitelszövetkezet igazgatójának a fia Szabó Ilonka urleánynak, özv. Szabó Lászlóné leányának. Tanúk voltak: dr. Versényi Tibor kincstári főtanácsos és dr. Nagy István ügyvéd. A fiatal párt esküvéje alkalmából számosan keresték fel üdvözlésekkel.

— A debreceni Nagytemplom az új posta képeslapokon. A kereskedelmiügyi miniszter rendelkezése folytán legközelebb tizenhat és huszifilléres képeslevelezőlapok kerülnek forgalomba, amelyek Magyarország egyes városainak középületeit, vagy természeti szépségeit ábrázolják. A most forgalomba kerülő, tizenhat filléres, sötétkék színű, bélyeggel ellátott képeslevelezőlapokon a budapesti Iparművészeti Múzeum, Halászbástya, Nemzeti Múzeum, Ország-háza, Kuria épülete és a soproni Széchenyi-tér képe lesz látható. A huszifilléres, sötétvörös színű, bélyeggel ellátott képeslevelezőlapok pedig a Szent Gellér-szobrot, Halászbástyát, a debreceni református Nagytemplomot, a szegedi Fogadalmi templomot, a pécsi székesegyházat és a diósgyőri váromot ábrázolják. A ti-

aktatáskát

zenhatfilléres levelezőlap Ausztriával, a Vatikánvárossal, valamint Romániával, Cseh-Szlovákiával, Lengyelországgal, Németországgal és Olaszországgal, a huszifilléres pedig egyéb külfölddel való forgalomban használatos. Használhatók azonban a levelezőlapok a belföldi forgalomban is. Ára darabonként 17, illetve 21 fillér.

— Új takarmánynövényt honosítottak meg az Alföldön, a szudáni füvet. A Természet című folyóirat legújabb számában érdekes közleményt olvasunk arról, hogy az Alföldön újfajta takarmánynövényt honosítottak meg, az Afrikából származó szudáni füvet. Ez a növényfajta nagyon jól bírja a szárazságot, bőven terem, a sivar homoktalajon is jól diszlik és minden száraztakarmányt fogyasztó állat szívesen táplálkozik vele. A szudáni fű átlagos magassága másfélméter. Kiszéledeznek vele a rákosi takarmánytermelő telepen is és itt jól bevált. Az idén tudvalevően óriási a takarmányhiány és ez aktuálissá teszi, hogy a csapadékszegény Alföldön olyan takarmánynövényről gondoskodjanak, amely a nagy szárazság ellenére is jól fejlődik. Azt is tapasztalták, hogy a szudáni füvel etetett tehéneknek emelkedik a tejhozadéka. A budapesti állatkertben is végeztek ilyenirányú kísérleteket és azt tapasztalták, hogy a szudáni fű különösen beválk mint takarmányfű mindazokon a helyeken, ahol csapadékszegény a vidék és homokos a talaj.

— Sághy Ferenc egyetemi magántanár lett. A kultuszminiszter dr. Sághy Ferenc budapesti tisztiorvosnak „Bevezetés a járványtanba” című tárgyköréből egyetemi magántanárrá történt kinevezését jóváhagyólag tudomásul vette és ebben a minőségben megerősítette. A kétszeres orvosi és filozófiai doktor kiváló fiatal tudós újabb tudományos sikere ösztönöztetett örömet keltett Debrecenben is, a maga szoros rokoni kapcsolatok fűzik és ahol tudományos munkásságát megkezdte. Sághy Ferenc már debreceni működése alatt széleskörű elismerést szerzett a közegészségügy terén kifejtett eredményes munkássága által és így került a székesfőváros tisztiorvosi állásába, ahol megfelelő tér nyílt a további kutatásokra. A tudományos kinevezés elismerésméltó a fiatal tudós nagyrértékű munkájának.

— Az Osztályorszájték nyere-ményei. Az Osztályorszájték 5-ik főhúzása kedden megkezdődött. Az első napon a következő nagyobb nyere-ményeket sorsolták ki: 5000 pengőt nyertek: 17866. 4000 pengőt nyert: 81214. 3000 pengőt nyert: 30622. 2608 2000 pengőt nyert: 663. 22060. 1000 pengőt nyert 5424 10359. 28504. 45089. 7505 800 pengőt nyert: 32291 58863 61999 81458. 600 pengőt nyert: 5427 14417 16858 36616 47010 664557 81675. 500 pengőt nyert: 6362 6779 7148 25216 37209 38996 38723 45953 51587 65279 69901 70940 76702 78447. 400 pengőt nyert: 1406 3151 5178 7714 9910 10978 11528 12006 13006 16175 17605 18243 19562 24887 26600 33338 36189 43586 45112 45472 46360 47897 48201 51036 51210 51629 52493 57030 58040 63809 65359 65556 66900 67283 68977 73082 76154. 300

retikült,

pengőt nyertek: 214 337 1649 1937 2438 2818 4489 5522 6348 6800 7576 8189 8247 10522 11260 11779 12579 12579 12616 13389 14006 14137 14778 14826 14926 14902 15526 16352 17500 19087 20352 20931 20675 21446 21629 23236 23574 24157 25547 25689 26722 26729 27685 27704 27797 30026 32381 33198 35519 35995 36836 37959 38524 40250 40974 41865 42162 42892 43222 43807 44147 45519 46509 46783 47073 48343 48378 49334 49300 50662 52737 52820 53360 53606 54249 55195 56484 56730 58094 58130 58208 58430 58903 59259 69737 60212 60984 62425 62803 63704 65119 65123 66935 67879 68437 69483 69925 71164 71624 71667 72252 78120 78990 79145 70829 81728 82018 82936 82050 83366 83373.

— Szeptember 1-én Sas-utca 4. sz. alatt nyílik meg Galgóczy Kató hölgyfodrász és manikűr szalonja. Lakás Rákóczi-utca 26.

— Hazajött a nyaralásból Laci, Pista, Lulu, Kató, hogy olvashassák lelküket, megveszik a könyveiket Springer-nél. Tankönyvek megérkeztek. Springer tankönyveket vesz, használtat féláron ad és cserél.

GEBAUER

TEMETKEZÉSI VÁLALLATA
KOSSUTH-UTCA 2.
TELEFON NAPPAL 103. ÉJJELE 60.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Puskás László honv. szkv.—Szilágyi Piroška, Kovács Imre cipész-mester—Bányai Jula, Szalontai József gazdálkodó—Szabó Márta, Kovács Lajos npsz.—Leh Margit, Kovács István—Voszákó Róza.

Házasságok: Bányik Jenő gazd. intéző—Demény Sarolta, Rácz István áll. pénztári főtiszt—Pillesz Eleonóra, Szalma György nyug. csendőrtiszt.—Váradi Róza, Ladányi József cipészsegéd—Juhász Sára, Ulrich László bank hiv.—Szabó Anna.

Születések: Szücs János gyakorló iskolai tanító leány Éva. Dr. Orosz Árpád városi aljegyző fia Árpád, Csomós András városi hajdu leány Klára. Kárpáthy György ref. tanító fia Zoltán. Lakatos Ferenc kocsis leány Magda. Nagy Ferenc fm. leány Olga. Dobránszky Sándor fm. fia István. Bujdosó László számadó esküvős fia László. Lukács János npsz. fia János. Jakab Mihály ügynök leány Klára. Hegedüs László Máv. fékező fia László. Juhász Zsigmond timársegéd leány Julia. 2 halvaszületés és 2 törvénytelen.

Halálozások: Özv. Ambrus Józsefné Budovszky Mária rk. 90 éves Maróthy György-utca 34. Szentpéteri Sándor ref. 5 hónapos, István-ut 20. Varga Julia ref. 1 napos, Kut-utca 136. Spennik Róza izr. 3 hónapos Targoncs-u. 41. Takács Sándor ref. 73 éves Ispottály-utca 12. Lehovits Róza izr. 20 éves, Nagykálló. Szabó Zoltán ref. 7 hónapos, Bözörményi-ut 3. Botos Antónia rk. 4 éves, Rákóczi-utca 14.

— Felhívás a volt Asinara olasz hadifogoly bajtársakhoz. Ezután is felkérjük azokat a debreceni, illetve hajdumegyei bajtársakat, kik a világháború alatt mint hadifoglyok az Asinara olasz hadifogoly táborban voltak, hogy címüket szíveskedjenek leadni a Frontharcos irodában, Ferenc József-ut 66. szám alatt, hogy a címeiket közölhessük az érdeklődő ugyanazon fogolytáborban velük együtt volt budapesti bajtársakkal. Debreceni Frontharcos Csoport Vezetőség.

— A Bika étteremben ma, szerdán este táncestély.

Feuermann bőröndös

Piac-utca 26. szám.
(Gambrius passag.)

— Hajdu Bandi Szent István-napi nótáestje. Szent István-napi, a magyar nemzet ünnepét megünnepli minden magyar ember és az ünnepző nemzettel együtt ünnepelnek a cigányzenészek is. Hajdu Bandi, a debreceni uri közönség kitünő primása, aki jelenleg a nagyerdei Vigadóban muzsikál, ebben az esztendőben is magyar nótáesttel ünnepli Szent István-napját. Az elmúlt esztendőben a Gambriusban tartott Szent István-napi nótáestje óriási sikert aratott. Sok száz főnyi publikum gyönyörködött akkor ennek a vérbeli cigányprimásnak szebbnél-szebb magyar dalaiban, hazafias és irredenta nótáiban. Hajdu Bandi az idén Szent István-napján, csütörtökön a nagyerdei Vigadó teraszán tart magyar nótáestet, amely pontosan este hét órakor kezdődik. Bizonyos, hogy a közönség ez alkalommal is megérti Hajdu Bandi nemes törekvéseit és ismét tömegesen keresi fel a nagyerdei Vigadót, hogy gyönyörködhessenek a kitünő primás játékában és szebbnél-szebb magyar dalaiban.

Szabolcska ünnepély Tiszalókon

A tiszalóki Kaszinó augusztus 17-én műsoros est keretében áldozott Szabolcska Mihály emlékének. Az ünnepélyen megjelent Tiszalók és a környék egész uril társadalmá, élükön báró Vay Miklós országgyűlési képviselével és a város notabilitásaival. Az ünnepély egyes számai a keretet képezték Kiss György járásbíró ünnepi beszédének, melyben egykori iskolatársának és barátjának, Szabolcska Mihálynak érdemeit méltatta. Különös érdekességet adott beszédének az a néhány, eddig még ismeretlen részlet, melyet Szabolcska életéből és ifjúkori szerelméből tárt föl. Kiss György beszédét, valamint konferanszait szívnem akaró tapsal honorálta a közönség.

A műkedvelő gárda — Barta Manyi és Klári, Scholcz Böske, Kiss Sándor, dr. Kulcsár Gyula, Logoncz Lajos, Csányi Jenő, ifj. Rab József és Tóth Gusztáv — minden egyes tagja művészi ártérzettel és precizitással látta el szerepét, amit igazol a közönség elismerő tapsa, mellyel a lelkes szereplőket megjutalmazta. Műsor után a szereplőket és a fáradhatatlan rendezőt sokáig eljenneték, majd tánc következett, s a közönség a legjobb hangulatban a reggeli órákig maradt együtt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak, ismerősöknek és jó barátoknak, akik drága jó Anyánk, Nagyananyánk özv. Szele Lajosné elhunytá alkalmából részvételükkel felkerestek, ezúton mond hálás köszönetet a Szele-család.

— **Lindberg Moszkvába repül.** Rigai jelentés szerint a kamcsatkai Petropavlovsk rádió leadóállomás összeköttetésbe lépett Lindberg ezredessel, aki repülését Moszkva felé folytatni akarja. A szovjetkormány felhatalmazta Lindberg ezredes a szovjet terület átrepülésére. Lindberghet e hét végén várják Moszkvába.

— **Kedvezményes utazás Győrbe.** Az augusztus 20-án tartandó országos uszókongresszusra a m. kir. kereskedelemügyi miniszter kedvezményes utazást engedélyezett. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok a menetjegyirodában vehetők át. Az igazolványok augusztus 18-tól 22-ig érvényesek.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

NYÁRON

a világ közvéleménye szerint
Budapest a legszebb város.
Az itt lévő

BRISTOL SZÁLLODA

új rendszere a közönség tetszését
megnyerte,

Napi 12 P-ért kaphat — a szoba
lekvéséről illygőleg — lakást és
elsőrendű teljes ellátást. — Jöjjen,
próbálja meg és mindig
csak hozzáink 102
szállani.

BRISTOL SZÁLLODA

Budapest—Dunakorzó.

TESTEDZÉS

Fiatalforsor a Bocskayban Turchányi, Moóré, Palotás

A Bocskay csapatszerzése befejezéshez közeledik. Sokféle kombináció után intézódött el Moharos ügye, aki Budapestben marad és így a Bocskay szempontjából nem jöhet számba. Nem marad meg a másik ferencvárosi játékos, Gyurcsó sem, aki Svájcba kapott nagy fizetést nyomdai állást. A Bocskay vezetősege nem gördített akadályokat a játékosok távozása elé.

A vezetőség Moharos örökébe Kutiót, az. Attila és Vasas jó képességű bekkjét szerződtette, aki vasárnap Nyiregyházán már sikerrel be is mutatkozott. Csatár tartaléknak pedig a DKASE kiűnt fiatalját, Hevesyt szerették meg, aki megfelelő foglalkoztatás után biztos tartalék lesz.

Legújabb megszerzettük Turchányit is az amatőr BTC-ből, aki már próbajátékot játszott Debrecenben és nagy tehetségnek látszik. Vele telje-

sen fiatal halvesora lesz a Bocskaynak, ha csak az öregek közül az egyaránt half és békett játszó Remmer és Keyiczky formajavulása ki nem szorítja valamelyikőjüket a csapatból.

A Bocskay jelenleg a következő játékos kerettel rendelkezik: Budai, Hubai kapusok, Remmer Kuti, Keyiczky bekkok, Turchányi, Moóré, Palotás fedezetek, Markos, Vincze, Teleki, Mátéffy, Ormós, Varga és Hevesy csatárok.

Bocskay—Bonhgyár

Csütörtökön a Bonhgyár kiváló csapatát látia vendégül Debrecenben a Bocskay, hogy revánst vegyen a vereségért, amelyet a múlt évben Békéscsabán szenvedett el amatőr ellenfelétől. A debreceni közönség itt látia meg először az új csapatot. A Szent István napi program iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ma Bécsben játszik Középeurópa Kupa meccset a Hungária

A Bocskay után a Hungária is eivérzik Bécs ellen

Ebben az évben nincs sikerünk a Középeurópa Kupában. Először a Bocskay kudarcá keserítette el a futballhívőket, de nem szerepelt sikeresebben a dédelgetett budapesti csapat, a Hungária sem, — mert első meccsén 5:1 arányban súlyos vereséget szenvedett a bécsi WAC csapatától. A vereség annál fájóbb, mert a Bocskay is bécsi csapattal, a Rapiddal szemben esett ki a további küzdelemből.

A Hungária ma Bécsben áll ki a második mérkőzésre, de már a vezetők sem gondolnak arra a csodára, hogy meg lehet fordítani a vesztesre álló eredményt. Ilyen bravurrá csak a régi Bodnárrok voltak képesek. A Hungária esélyeit az is rontja, hogy ismét felforgatott csapattal megyen Bécsbe és Kalmárt ismét centerben szerepelteti. Kalmár centerhalfban sem mutatott bátor játékot és ez még fokozottabban fog mutatkozni a csatársorban. Nem hisszük, hogy a Hungária mai csapata győzni tudjon a kiválóan összekovácsolt WAC ellen.

A Hungária a következő felállításban utazott el Bécsbe: Ujváry—Mándi, Kocsis—Weber, Kompóti, Sebes—Titkos, Cseh II., Kalmár, Barátky, Hires.

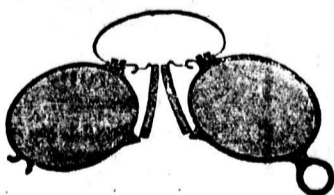
Kalmár csatársorba állítását Héjjas és Sárvári sérülése magyarázza meg.

— **Uszómérkőzés Derecskén.** Vasárnap délután tartották meg a derecskei városi uszodában a BUSE—D. MOVE díjazott uszóversenyét s a két egyesület vízispoló mérkőzését. A verseny eredménye a következő: 20 m-es gyermek uszás 12 éven alul: 1. Rácz István BUSE 21.2 mp. 2. Szabóerenc D. MOVE 21.3 mp. — 400 m-es hőlgy mellúzás: 1. Rákos Blanka D. MOVE 41.2 mp. 2. Dobrosi Emi D. MOVE 43.1 mp. — 100 m-es ifiúági úzás: 1. Gondos László BUSE 1 p 39 mp. 2. Géher Ferenc D. MOVE

1 p 46 mp. — 40 m-es gyorsúzás 16 év alul: 1. Benkő Károly D. MOVE 43.1 mp. 2. Rácz László BUSE 39 mp. — 100 m-es ifiúági mellúzás: 1. Rácz Károly BUSE 1 p 44.1 mp. 2. Géher Lajos D. MOVE.

20 m-es hőlgy gyorsúzás: 1. Dobrosi E. D. MOVE 17.2 mp. 2. Patay Médi D. MOVE 19.1 mp. — 3×20 m-es vegyes staféta: 1. BUSE (Spernát Gondos, Weiszinger) 49.9 mp. 2. D. MOVE (Lénárt I., Toldy Lénárt II.) 45.3 mp. — 40 m-es mellúzás BUSE hőlgyeknek: 1. Gold Iby 41.2 mp. 2. Kréislér Lill 43.6 mp. — 80 m-es gyors staféta 1. D. MOVE (Szász, Brilla Géher) 2.24 mp. 2. BUSE (Zsigmond, Weninger, Gondos) 2.28 mp. A vízispoló eredményt a D. MOVE első féldobban 5:0-ra állította be Góldobók: Brilla 3, Géher 2. A második féldob nem került lejátszásra mivel a BUSE látta tehetetlenségét s így fűt adta a verseny a D. MOVE győzelmét Brilla és Géher gyönyörű látékának könyvelheti el.

— **Felhívás.** Felkérem a Börösök összes játékosait, hogy ma, szerdán délután 4 órakor a DKASE-pályán jelenjenek meg kétkapus tréningen. — Angyal szakosztályi elnök.

A jó szemüveg

nemcsak a látás élességét fokozza, hanem növeli munkaképességét és megnyugtaltja idegét.

CSERÉP SÁNDOR

látáserész, Piac-utca 21. szám.
(Bika-szálloda mellett.)

Gyengülni fog a szovjet-dumping

Páris, augusztus 18.

Moszkvai jelentés szerint Stalin a fogyasztási szövetkezetek értekezletén kijelentette, hogy Szovjetország gabonakivitelét a jövő hét folyamán lényegesen csökkentik. A Kremhez közelálló körökben kijelentették, hogy a gabonakivitel csökkentését azért határozták el, mert a világpiacon nagymennyiségű gabonakészlet halmozódott fel. Valószínű azonban, hogy a kivitel csökkentését egyéb okok miatt is szükségesnek vélték. Szovjetország számos vidékén éhínség pusztít. A terméskilátások is igen gyengék.

Meggyilkolt férfi holttestét fogták ki a Dunából Mohács mellett

Pécs, augusztus 18.

Ma délelőtt telefonon értesítették a pécsi királyi ügyészséget, hogy Mohácsnál, a Margitta-sziget mellett egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. A csendőrség nyomban a helyszínre siettek, de a holttest személyazonosságát nem tudták megállapítani. A férfi ruhájában semmiféle írást, amiből személyazonosságára következtetni lehetett volna, nem találtak.

A férfi mellén két hatalmas, szúrás okozta sebet fedeztek fel. Valószínű, hogy a férfit meggyilkolták és azután dobdták a Dunába. A csendőrség széleskörű nyomozást indított. A vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását. Entz Béla dr. orvosprofesszor ma délután érkezik Mohácsra, a boncolásra.

Színház Mozi

Elvesztettem a babámat. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül a Vígyszínház-mozgó pénztáránál, ahol is 20—21—22. és 23-án délután 5—7 órakor, este 9 órakor 50 fillértől P. 150-ig megválthatja jegyét és végigkacaghatja az idény legremekbebb filmoperettjét. A 4 film és 4 színpadi rész írói: Szánthó Armand, Szecsen Mihály, Kellér Dezső és Radó József. Szereplői Budapest kedvencei: Kun Magda, Sziklay József, Verböczi Ila és Radó Sándor, akik a budapesti Ufa-színház után Debrecen nagyszerű publikumának mutatkoznak be.

Padlólakkok

speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott, biztosható irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkányirtásra.

HAJDUFÖLD

Szerkesztő:
MFISSNER KÁROLY.
Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára

KÖZGAZDASÁGA

Félmillió mázsa vetőmagot kell kiosztani a kormánynak

Győr-megyei gazdák küldöttsége a földművelésügyi miniszternél

Budapest, augusztus 18. Győr-Moson-Pozsony vármegyék kisgazdaköztségének nagyobb küldöttsége jelent meg ma délelőtt Mayer földművelésügyi miniszternél és kérvénybe foglalva előterjesztette kívánásait. A kérvényt a küldöttség nevében Pintér László képviselő adta át.

Mayer földművelésügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a kormánynak a mezőgazdasági termelés újjászervezése és értékesítése tárgyában megvolt a kész terve, amelynek megvalósításán dolgozott. Volt a kormánynak az egész gazdasági életet átfogó terve is. A bekövetkezett események azonban megzavarták a gazdasági élet rendjét és ezeknek hatása alapján volt kénytelen a kormány ismert rendeleteit kibocsátani. A bajokat belső bajaink is tetőzték, amelyek azonban elviselhetők lettek volna, ha jó közepes termésünk van.

Tíz vármegyében fagy-, rovar-, aszály- és jégkár következtében nincsen meg a szükséges vetőmag, 500 ezer mázsa vetőmagbuzáról kell gondoskodni és 1,2 millió mázsa kenyérbuzáról. A gondoskodást az utóbbi téren a kormány a népjóléti miniszter hatáskörébe utalta. Ami a vetőmagszükségletet illeti, egyelőre csak arról lehetett gondoskodni, hogy azokat a gazdákat, akik 10 holdon alul levő birtokaikon

60%-os kárt szenvedtek, kielégítsük és vetőmagszükségletüket egy évi kamatmentes kölcsönre átala-

Aranypengőben jegyzik az árfolyamokat a tőzsdén

Budapest, augusztus 18.

A tőzsdetanács 18-án tartott ülésében elrendelte, hogy az áru határidős üzleti és készáru üzleti árak aranypengőben jegyeztesse a tőzsde hivatalos árjegyző lapjában. Kimondotta továbbá, hogy áru határidős üzleteket csak aranypengőben lehet kötni és hogy a tőzsdei forgalomban lé-

kitva folyósítsuk. Az igényjogsultságot a főispánok elnöklésével működő kisebb bizottság állapítja meg minden vármegye területén és a községeknek kezességet kell vállalniuk a nyújtott hitelekért. Ha azonban a most rendelkezésre álló 60 ezer mázsa vetőmagkészletet fejleszteni lehet, nagyobb mennyiséget kaphat majd ez a vármegye is. A miniszter a kisgazdaküldöttség összes kéréseire megnyugtató választ adott és különösen hangsúlyozta, hogy a megállapított munkabér kifizetése mindenkire nézve kötelező és azt miniszteri hatáskörében ellenőrizni fogja.

rejött készáruüzleteket más megállapodás hiányában aranypengőben kötötteknek kell tekinteni. Az értéktőzsde megnyitásának napját a tőzsdetanács egyelőre még nem állapította meg, ezt az intézkedés előtt néhány napig még meg akarja figyelni a pénzügyi vonatkozásu legutóbbi kormányrendeletek hatását.

A buza ára 50-70 fillérrel esett a terménytőzsdén

A készáruvásáron, a tengeri kivételével, kedden ismét nagyon lanya volt az üzlet iránzata. A buza 50-60 fillérrel olcsóbbodott, míg a zabnál 50, az árpánál szintén 25-50 fillér volt az olcsóbbodás. A rozs ára nem változott, a tengeri viszont 75 fillérrel drágult, arra való tekintettel, hogy gyenge termés következtében későbbi szállításokra is minimális a kínálat.

A határidőpiacon a készáru üzletek megfelelően lényegesen alacsonyabb árak mellett kötötték az üzleteket.

A decemberi és márciusi buza 50-70 fillérrel olcsóbbodott. Ennek az volt a magyarázata, hogy a készáru nem léven megfelelő számú vevő, az ártulajdonosok a határidőpiacon teljesítettek

árbitosító eladásokat. A határidő rosznál szintén körülbelül 40-45 filléres áresökkenések voltak, míg a májusi tengeri, kapcsolatosan a készáru szállár iránzatával, alig változott árak mellett került forgalomba.

A lisztárak nem változtak. Határidőüzlet:

Buza: december 11.00, 10.88, 75, 70, 65, 73, 66, 58, zárlat 10.58-60, március 12.25, 00, 11.98, 90, 85, 75, 85, 72, 68, zárlat 11.68-11.69.

Rozs: december 10.90, 80, 75, zárlat 10.65-10.70, március 11.75, 63, zárlat 11.65-70.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Buza: tiszai 77 kg 8.85-9.60, 78 kg 9.00-9.75, 79 kg 9.15-9.90, 80 kg 9.25

-10.00, ftiszai, fejérm., dtuli, pestv. bécskai 77 kg 8.60-9.10, 78 kg 8.75-9.25, 79 kg 8.90-9.40, 80 kg 9.00-9.50. A különleges tiszai buza, 80 kg, 10 10-11.25.

Rozs: pestv. 8.60-8.75, egyéb rozs 8.75-9.00, tak. árpa I. 14-75-15.25, tak. árpa II. 14.25-14.50, felv. sörárpa 17.00-19.00, egyéb sörárpa 16.00-17.00, zab I. 18.50-18.75, zab II. 18.00-18.25, egyéb tengeri 16.50-16.75, korpa 10.30-10.50, 8-as liszt 15.75-16.00, repce 21.00-22.00, köles 16.00-17.00, lucerna 85.00-90.00, biborhere 28.00-30.00, szőszös bükköny 29-31, lenmag I. 24.75-25.25, lenmag II. 23.00-23.25, kék mák 66-68, Vikt. borsó 19-23, expr. borsó 16-18, őszi borsó 16-17, fehérbab 20.5-21.00, lencse, kis 22-28, lencse, nagy 34-40, sz. répaszel. 9.00-9.50.

A budapesti és vidéki nagy- és kisalmok árjegyzései: 00g 40.50-41.00, 0g 39.00-39.50, 2-es 38.00-38.50, 4-es 36.00-36.50, 6-os 34.00-34.50, rozs 0-ár 33.00-34.00, rozs 1-es 32.50-33.00.

Mag. erő- és szalastakarmányipar felhivatalos árjegyzése: Fehérhere 190-210, baltacím 32-33, vör. köles 16-17, mustármag 26-28, konkoly 11-12, malátacsíra 10-12, nf. olajpógácsa nf 11-12, széna pr. 9-9.50, lucerna pr 10-10.50, szalma pr. 8.80-4.00.

Zürichi zárlat

Páris 20.14, London 24.96 és fél, New-york 513.75, Bruxelles 71.55, Milánó 26.88, Madrid 44.50, Amszterdam 207.50, Wien 72.20, Szófia 3.73, Prága 15.22 és fél, Varsó 57.60, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 9.06, Bukarest 3.06.

Valutárfolyamok

Angol font 27.70-28.00, Belga 79.30-80.10, Cseh korona 16.94-17.10, Dán korona 152.30-153.30, Dinár 10.05-10.15, Dollár 571.25-576.25, Francia frank 22.60-23.00, Hollandi forint 229.70-231.30, Lengyel zloty 63.65-64.25, Lei 3.40-3.45, Leva 4.10-4.18, Lira 29.80-30.20, Német márka 135.00-136.20, Norvég korona 152.80-153.80, Osztrák schilling 80.05-80.75, Svájci frank 110.60-111.80, Svéd korona 152.90-153.90.

Egyiptom magyar lovakat vásárol. Gyönnöböl jelentik: Az egyiptomi kormány megbízottai Högyészen a környékről felhajtott 120 darab ló közül 30 tisztí hátsólovat vásároltak 650 pengő átlagárban és elszállították Tricszibe, onnan hajón vizsik Afrikába. Az eladók kivétel nélkül kisgazdák voltak. Hasonló vásár a Dunántul több vidéken volt.

DEBRECENI HELYI VASUT.

Ervényes: 1931. évi augusztus hó 17-től.

Debrecen-Hajdúszoboszlói autóbuszjáratok menetrendje

302	304	305	308	310			301	303	305	307	309
számu járat					Km	Megállóhelyek	számu járat				
7.20	9.05	13.50	15.20	18.25		Ind. Debrecen	8.48	13.27	15.17	18.22	19.50
7.22	9.07	13.52	15.22	18.27	05	Blka szálloda Debrecen	8.46	13.25	15.15	18.20	19.48
7.24	9.09	13.54	15.24	18.29	1	Vármegyeháza Debrecen	8.44	13.23	15.13	18.18	19.46
7.26	9.11	13.56	15.26	18.31	2	Külsővásártér x Debrecen	8.42	13.21	15.11	18.16	19.44
7.33	9.24	14.09	15.39	18.44	10	Tisztviselő telep x Ondód	8.29	13.08	14.58	18.03	19.31
7.46	9.31	14.16	15.46	18.51	14	x Ebes	8.22	13.01	14.51	17.56	19.24
7.50	9.35	14.20	15.50	18.55	16	x Vervölgy	8.18	12.57	14.47	17.52	19.20
8.00	9.45	14.30	16.00	19.05	21	Hajdúszoboszló Hévíz-fürdő	8.08	12.47	14.37	17.42	19.10
8.02	9.47	14.32	16.02	19.07	22	Hajdúszoboszló Placéer	8.06	12.40	14.33	17.40	19.08

MEGJEGYZÉSEK:

- Az elindulásnál, vagy az érkezésnél előforduló késedelem, vagy a járat elmaradása kártérítésre nem ad jogot.
- A megállóhelyek neve mellett balról álló időadatokat felülről lefelé, a jobbról állókat pedig alulról felé kell olvasni.
- Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.
- Jelmagyarázat: x = feltételes megállóhely.

NAGYSZALI ODA

„IMPERIAL“

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb berendezésű első-rangú családi szálloda. 152 szoba meleg-meleg tolyóvízzel, központi tütéssel, telefonnal, elsőrendű olcsó étteremmel.

A lap igazolt előfizetői 20 százalékos kedvezményben részesülnek.

Betöltendő állás férfiaknak

Cipőfelsőrész ragasztókat felveszek Cipőfelsőrész üzem. — Piac u. 40. 135

Cipésmunkás felvétetik. Dregán, Arany János utca 1. 122

Cipészegédet, fiatal, hétszámra keres Zeke, Vámospécsi uti sorompóval szemben. 65

Kiadó lakás

KIADÓ LAKÁS
I. em. 3 szoba, előszoba, hall, fürdőszoba, cselédszoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló udvari lakás november hó 1-re kiadó. Értekezni Piac utca 34. sz., könyvkereskedésben. 1000

Kiadó
két szoba, konyha lakás mellékhelyiségekkel. Csap utca 7. szám. 1018

Kiadó
kettő, esetleg három szoba, fürdőszobával. Bundi u. 4. Megnézhető naponta tíztől-tizenkettőig. 1099

Háromszobás
utcai urilakás előszoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel kiadó. Fűrészer, utca 14. 959

Ujonnán
festett kényelmes háromszobás, fürdőszobás utcai lakás olcsón azonnal kiadó. Csokonai u. 44. 777

Három
szobás lakás azonnalra vagy szeptember 1-re nagyon olcsón kiadó. — Értekezni dr. Arvay, — Debreceni E. S. Takarékpénztárnál. 28

Utcái
4 szoba, előszoba, konyha, cselédszobából álló lakás Arany János utcán kiadó. Közelebbi cím a kiadóban. 1115

2 szoba
előszoba, fürdőszoba, konyha, komfortos lakás földszinten kiadó. — Ugyanott első emeleten 4 szobás, teljesen modern lakás november 1-re kiadó. Rákosi Jenő u. 5., volt Király utca. 1104

4 szobás
komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai u. 8. 1230

Négyszobás
hallos urilakás novemberre kiadó. Rákóczi utca 4. I. em. balra. 1127

2 nagy szoba,
előszoba, konyha, kamrából álló lakás azonnal kiadó. Kossuth u. 25. 1241

Egy szoba-konyhás
lakás szeptember elsejére kiadó. Zófia utca 8. 1242

Egyszobás
lakás tartozékaival azonnal kivethető. Ugyanott üzlethelyiség kiadó. — Singer szabógép eladó. Bethlen 27. 666

Háromszobás
földszinti udvari lakás parkirozott udvarban novemberre kiadó. — Arany János u. 20. Értekezni az emeleten. 16

Kiadó
egy szoba, konyha, speiz szeptember 1-re. Hortobágy ut 5. 130

Teleki 46.
szobás, konyhás azonnal utcai pincszoba és udvari szoba szeptember 1-re kiadó. Értekezni Szent Anna 33. 131

Négyszobás
utcai modern lakás földszinten, 4 szobás urilakás a II. emeleten, 2 szobás garzon lakás az I. emeleten, 3 kétszobás lakás az udvarban kiadó. Kossuth u. 39. sz. alatt. Bővebbet házmesterrel. 1231

Háromszobás
lakás Batthyány 14. sz. alatt kiadó. 4702

Modern
három szobás utcai lakás novemberre kiadó. Hüvelyes 10. 1189

Kiadó
kétszobás, fürdőszoba — mellékhelyiségekkel november egyre. Baros utca 15. 1213

Háromszobás
utcai urilakás, előszoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel kiadó. — Fűvészkert u. 14. 1214

Utcái
modern egyszobás lakás kiadó. Szappanos u. 18. szám. 1205

Háromszobás
modern lakás teljes komforttal törvényszék és az állomás közelében szeptember elsejére kiadó. Cím megtulható a kiadóhivatalban. 868

Háromszobás
fürdőszobás, komfortos utcai lakás szép udvarban kiadó. Mester utca 29. Értekezni egész nap. 930

Kétszobás,
konyha, spájz kiadó szép virágos udvarban szept. 1-re. Percecs-utca 18. 991

KIADÓ
november egyre három szoba, konyha, kamara, pince és zárt verandából álló magános ház nagy kerttel, Homokkert, gróf Tisza István utca 10. értekezni Cserepes utca 7. 905

Butorozott szoba

BUTOROZOTT
udvari kis szoba kiadó Ispatóly u. 13. sz.

Egy
vagy két egymásbanyító utcai szoba butorozva, vagy butor nélkül is kiadó. Thaly Kálmán utca 3. szám. 1191

Kapualatti
különbejáratu butorozott szoba magános urnak ágyneművel, villannyal 25 pengőért szeptember 1-re kiadó. Péterfia 53. szám. 1200

Egészseges,
szépen butorozott nagy utcai szoba zongorával, fürdőszoba használatra ké. diák vagy diákleány részére, esetleg ellátással is jutányosan kiadó. Püspöki paota III. kapu. II. e. 17. 8

Lakás és szoba kereslet

Keresek
egy szoba, előszoba, konyha, kamarás lakást Kossuth, Szent Anna részen mielőbbi bejelentésre. Cím a kiadóban. 1112

Keresek
u. ca. egy szobás lakást város belterületén. Molnár, Kossuth 18. 1222

Tüzifa
kereskedéshez alkalmas helyet és szoba, konyhás lakást keresek Raus József, Csapó u. 29. 128

Különbejáratu
butorozott szobák butorral vagy anélkül, de külön-külön is kiadók. — Arany János 20. szám. 522

Butorozott
különbejáratu szép utcai szoba fürdőszobával 1-2 személynek jutányosan kiadó. Hatvan u. 2. I. e. 138

Utcái
erkélyes szoba és udvari kis szoba, esetleg ellátással kiadó. Püspöki palota I. 38. 1229

Butorozott
szoba két személyre iródnak, rendelonek kiadó Madárjavor hálószoba, új, eladó. Hunyadi u. 12. 1235

Elelmiszer, ita

Falborok
sajáttermésű édes óbor 60 fillér és 1 pengő literenként is Arany János utca 30. 115

Teljes ellátás

Középkiskolai
vagy egye-emistát teljes ellátásra, esetleg

korepejálással elvállaló legyző özevegye. Sinay Miklós 28. 1050

Dóczy
és Svetits intézet mellett 2 fiu vagy 2 leány iskolai tanulókat teljes ellátással elvállalok. — Cím a kiadóban. 1208

Vidéki leánykakat
szept. 1-től elfogad gondos gyermekszerező család, Kossuth utcai templom közelében. Cím a kiadóban. 837

Középkiskolai
tanuló teljes ellátást kap. Teleki-utca 13. második ajtó jobbra. 959

Főiskolai
hallgatót teljes ellátásra elfogad budapesti család. IX. k. Knežits u. 15 földszint 4. 866

Ellátásra
elfogad 2 tagu tanítócsalád 2 középkiskolás kis lánykát vagy fiút. Kényelmes lakás. Cím a kiadóban. 1071

2 iskolás
leánykát az iskolai évre elfogad uricsalád. Korrepetálás. német oktatás. Cegléd u. 14. 838

Diákok
jeles tanuló fiam szobájába ellátásra felveszek Homok u. 44. 1233

Két
középkiskolai tanuló (fiu vagy leány) teljes ellátásra felvétetik. Hunyadi u. 1. sz. 1230

Ajánlat

KIRÁLY
kávét mégis a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeld tér 11. szám.

Szemüvegek,

hömörök, látszerek leg
olcsóbban Paulo vésnök helyegzőkészítő és lát szerkeszkedőnél, Batthyány u. 22. 3847

Oktatás

Kapualja
a város legforgalmasabb helyén elárultó helynek azonnal kiadó. Értekezni a tulajdonosnál az udvarban. 1047

Kocsmahelyiségek
lakással Nyilastelep legforgalmasabb helyén kiadó. Csapó utca 10. sz. Értekezni Vojth fűszerkereskedővel, Arpadtér. 100

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Piac-utca) 70 szám alatt. — Felvilágosítást ad a Ti-

szántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. 516

Autó motor, kerékpár:

Eladó
kitűnő állapotban levő hat hengeres Auburn gyártmányu négyvöléses csukott, személyautó. Felvilágosítást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 4097

Használt
vagy hibás kerékpár, — vagy alkatrészt megveszek. Hid utca 1-b. 105

Kerékpárok.
használt, de kitűnő állapotban igen olcsón eladó kedvező részletfizetés mellett. Debreceni Autóforgalmi, Hatvan utca 53. 444

Autó
igen jó karban, amerikai márká. üzemképes állapotban eladó. Csapó utca 10. szám. 1046

Személyautó
fuvarozást legjutányosabban vállalok. Szoboszlóra 6 személynek 12 pengő. Telefon 3-47. 406

Használt,
kifogásalan állapotban levő márkás 350-500 cm3 motorkerékpár, megvételre keresek. — Kállay Imre gyógyszerész, Földes. 1206

Traktor
szántókével, Ford-féle, alig használt, halálessémiatt eladó. István ut 25. 1238

Kereslet

BUZAAJLAT,
külest, repceajlat ug kisebb, mint nagyobb tételben veszek. Apafi utca 20. 4419

800
vagy 1000 pengő kölcsönt keresek jó kamatra. Inga lan fedezet. Cím a kiadóban. 1198

Eladó ház

Uj ház
160 pengőért eladó, 300 kvadrát telekkel. Keresztes utca 12. sz. értekezhetni. 124

Csinos
családi ház az Apafi u. 35. sz. alatt eladó. Villany, vízvezeték, fürdőszoba van. Részben adómenes. Ára 8000—pengő. 1207

Eladó föld

Eladó földek:
Ondódon 20, 22 és 42 holdas, 3-6 és 9 holdas is. Veréb, Percz, Védres és más dűllőkben Szepesen 122 hold és 100. van 52 holdas is. —

Cserén 20 holdas, Halápon 125, — 65 és 100 holdas, — van bérbendő is, 50, 80, 90, 100, 116, 170 = 400. Mind tanács. — Ház eladó minden részben részletfizetésre is, kisebb-nagyobb, Pataky. Hatvan u. ca. 55. Eladó föld

Rákóczi-kertben
Hajduszentgyörgy mellett, 1618 négyszögű szőlő terméssel vagy a nélkül nyaralásra kiválóan alkalmas, ké. darabban is eladó Farkas Imre H.-Böszörmény. — Deák F. u. 3. 1147

33 hold föld
közvetlen a város alatt kitűnő tanyaépületekkel eladó Bővebb felvilágosítás nyujt a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezte, Hunyadi utca 2

Tanya ingatlan
2 kat. hold a Dőszegi út mentén a 6-os kilométernél 4 hold 3 sz. v. éssel kedvező áron és zetiési feltételekkel eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet. Kossuth utca 8. 1371

ELADÓ FÖLD

10 holdas
két tanyabirtok parcelláknál is eladó, — haszonbérbe vagy felbére kiadó. 15 holdas tanya-birtokot vételre keresek. József királyi herceg utca 44. Mandel. 102

33 hold föld
közvetlen a város alatt kitűnő tanyaépületekkel eladó Bővebb felvilágosítást nyujt a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezte, Hunyadi utca 2. 126

Házhely
eladó 300 négyszögű a Vénkertben, Sina Miklós 21. 1182

Eladó állatok

Jookshiri
törzskönyvezett 14 hónapos kan eladó. Kossuth u. 39. 1232

Különléle

Péntek Mária
névre szóló takarékbetét, könyvet, aki talál, vagy arra kölcsönt adot, kérem jelentkezni. Monostorpályi u. 9. sz. Aponyi Flórenc. jutalom bőséges, vagy a kölcsönt visszafizetem, érdekesíteni ugysem tudja. 1192

Gitár,
azonnal kiadó. Csapó u. 10. Értekezni a tulajdonosnál az udvarban. 1047

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: Dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató. — Nyomdavezető: VARGA ENDRE.